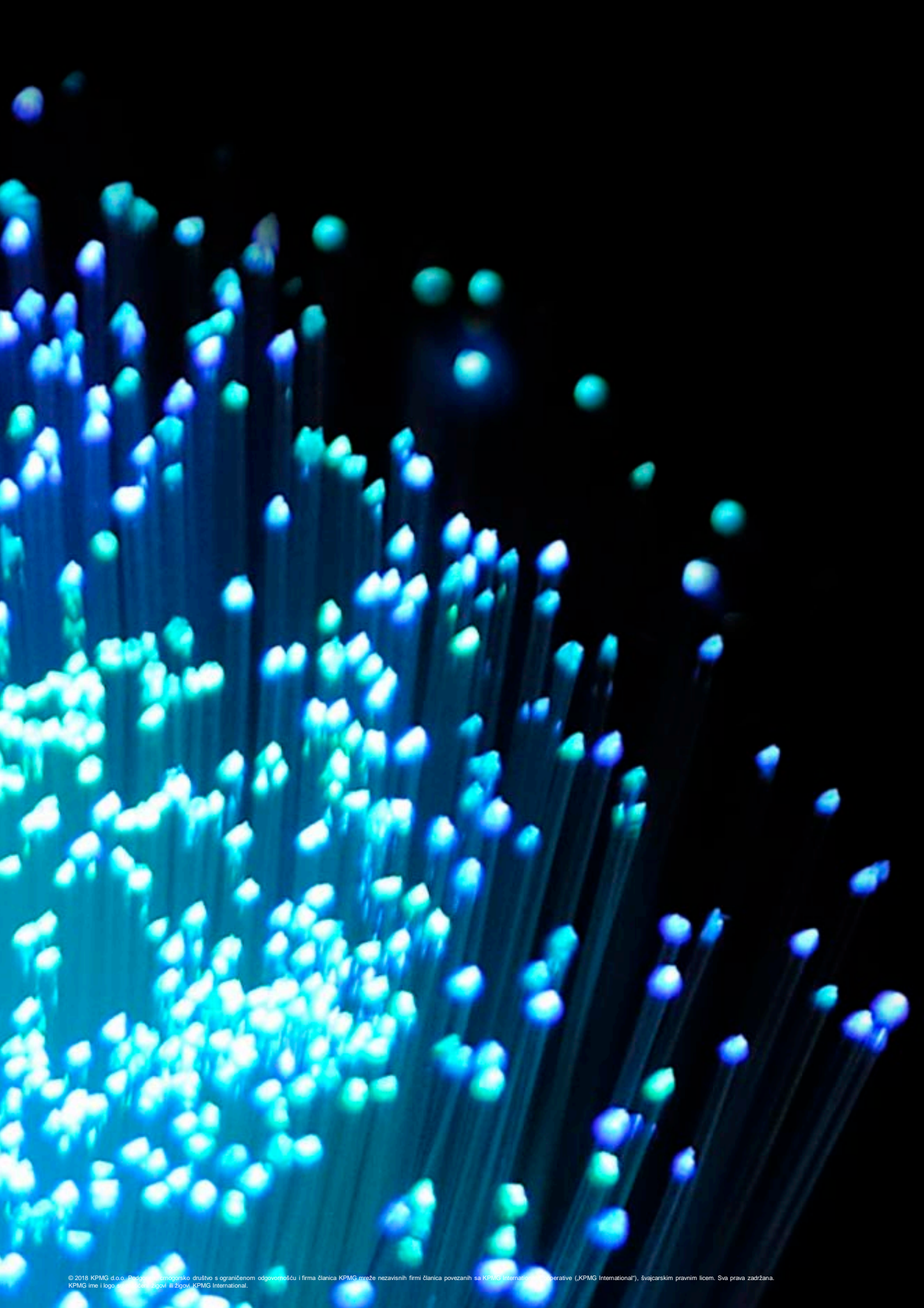

Izvještaj o transparentnosti

KPMG d.o.o. Podgorica

Podgorica, mart 2018. godine

Sadržaj

1

Poruka Senior Partnera i rukovodioca Odjeljenja revizije

2

Ko smo mi

3

Pravna i upravljačka struktura

4

Sistem kontrole kvaliteta

5

Finansijski podaci

6

Naknade partnera

7

KPMG mreža

8

Izjava rukovodstva KPMG d.o.o. Podgorica o efikasnosti kontrole kvaliteta i nezavisnosti

9

Prilozi

1

Poruka Senior Partnera i rukovodioca Odjeljenja revizije

Podgorica, mart 2018. godine

Izveštaj o transparentnosti opisuje kako KPMG d.o.o. Podgorica sprovodi svoje profesionalne dužnosti i obaveze. On predstavlja strukturu firme, način upravljanja i sistem kontrole kvaliteta koji je u skladu sa KPMG Okvirom za kvalitet revizije koji se primjenjuje u svim KPMG firmama na globalnom nivou. Izveštaj o transparentnosti prikazuje kako održavamo i stalno unapređujemo kvalitet revizije i pružamo profesionalne usluge ne samo u skladu sa najvišim profesionalnim i etičkim standardima, već i najboljim primjerima međunarodne prakse. Mi podržavamo takvu obavezu, budući da nam ona pruža priliku da prikažemo naše procese koji se odnose na kvalitet revizije i odgovornost koju imamo, i to ne samo prema našim klijentima, već i da služimo javnom interesu. Ovaj godišnji Izveštaj o transparentnosti obuhvata period od 1. januara do 31. decembra 2017. godine i pruža uvid u to kako:

- primjenjujemo našu kulturu i vrijednosti, opredijeljenost za kvalitet, etiku i integritet, gradimo povjerenje javnosti, kao i povjerenje u tržište kapitala
- ulažemo trud da naši ljudi budu izuzetni, njegujući talenat, stvarajući visoko kvalifikovane timove i angažujući talentovane zaposlene na globalnom nivou koji nam pomažu pri pružanju detaljnog uvida i inovativnih ideja
- stavljamo u prvi plan kvalitet i izuzetnost tokom rada na angažmanima i pružanju značajnih savjeta, da bi naši klijenti primijetili ono po čemu se razlikujemo
- težimo kontinuiranom napretku i dolazimo do suštine problema

Ponosimo se našom istorijom i uspjehom u KPMG-u i čvrsto vjerujemo da snaga naše profesionalne reputacije predstavlja kamen temeljac za našu budućnost. Mi smo oduvijek posvećeni pružanju pozitivnog doprinosa društvu i podrške privrednom razvoju Crne Gore.

Mi u KPMG-u znamo da naše profesionalne usluge, bilo da je u pitanju nezavisna revizija finansijskih izvještaja ili pružanje savjeta za efikasnije upravljanje preduzećem, mogu biti ključne za vaš poslovni uspjeh.

Nastojimo da radimo zajedno sa regulatorima, revizorskim komisijama, investitorima i klijentima kako bismo ispunili očekivanja u vezi sa kvalitetom revizije.

Nadamo se da ovaj izvještaj pruža koristan uvid u naš kontinuirani fokus na kvalitet i težnju da pružimo najviše standarde u našem radu.

Džejms Tornli
Senior Partner
KPMG u Crnoj Gori

U ovom dokument, „KPMG“ („mi“, „nas“ i „naše“) se odnosi na KPMG d.o.o. Podgorica. KPMG d.o.o. Podgorica je firma članica KPMG mreže nezavisnih firmi povezanih sa KPMG International Cooperative (“KPMG International”). KPMG International, švajcarsko pravno lice, ne pruža usluge klijentima.

KPMG

KPMG d.o.o. Podgorica je osnovan još 2001. godine. Danas je jedna od najvećih kompanija za pružanje usluga u oblasti revizije, poreskog savjetovanja i savjetodavnih usluga na crnogorskom tržištu.

2.1 Naše poslovanje 2.2 Naša strategija

Društvo za konsalting i reviziju KPMG d.o.o.

Podgorica (u daljem tekstu: **KPMG d.o.o. Podgorica**) je firma koja pruža profesionalne usluge u oblasti revizije, poreskog savjetovanja i savjetodavnih usluga. KPMG d.o.o. Podgorica je osnovan još 2001. godine i danas je jedna od najvećih kompanija za pružanje usluga u oblasti revizije, poreskog savjetovanja i savjetodavnih usluga na crnogorskom tržištu. KPMG je osnovan u Crnoj Gori 2001. godine kao podružnica KPMG d.o.o. Beograd. Već 2006. godine KPMG d.o.o. Podgorica je osnovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću u Crnoj Gori. Naša firma broji 20 zaposlenih i ima 2 partnera na dan 31. decembra 2017. godine.

Naše usluge revizije u Crnoj Gori pruža samo KPMG d.o.o. Podgorica. Svi detalji o profesionalnim uslugama koje pruža KPMG d.o.o. Podgorica mogu se naći na veb-stranici www.kpmg.me.

Našu strategiju određuje Skupština društva KPMG d.o.o. Podgorica i dosledni smo joj već duže vrijeme. Ona pokazuje našu odlučnost i ambiciju da ostanemo lideri među firmama koje pružaju multidisciplinarnе profesionalne usluge u Crnoj Gori.

Rukovodstvo KPMG d.o.o. Podgorica opredijelilo se za kvalitet kao svoj najveći prioritet. S tim u vezi značajna pažnja je usmjerena na kvalitet pruženih usluga koje naši klijenti očekuju od nas, kao i na to da neprestano ističemo važnost kvaliteta unutar naše firme.

Naša strategija uključuje politike i profesionalnu praksu koje se utvrđuju kako na globalnom, tako i na regionalnom i na nacionalnom nivou. Ona je izgrađena na skupu prioriteta na koje je svako od naših zaposlenih u okviru mreže fokusiran svakog dana. Ovo uključuje:

- beskompromisnu opredijeljenost za kvalitet i izuzetnost tokom pružanja usluga;
- podršku razvoju kroz investiranje u talenat, tehnologiju, rješenja i sposobnosti potrebne da bi se ostvarili rezultati za najveće izazove sa kojima se klijenti suočavaju;
- nesmetanu saradnju koja obezbjeđuje da klijenti imaju korist od našeg kolektivnog razumijevanja, uvida i inovacija;
- podršku našoj kulturi inkluzije i visokog učinka u kojoj izuzetni ljudi prosperiraju i doprinos koji oni pružaju klijentima, kolegama, našoj globalnoj mreži i široj javnosti;
- postupanje sa integritetom, podržavajući pismenost i prosperitet, i donošenje odluka koje jačaju povjerenje zato što one imaju dugoročan, pozitivan uticaj na društvo, našu zajednicu i na cio svijet.

Naš fokus u budućnosti je da nas i dalje prepoznaju po našoj beskompromisnoj opredijeljenosti za kvalitet, etiku, nezavisnost, integritet, inovacije i profesionalnu izuzetnost.

3

Pravna i upravljačka struktura

3.1 Pravna struktura

KPMG d.o.o. Podgorica je povezan sa KPMG International Cooperative ("KPMG International"). KPMG International je švajcarska kooperativa koja je pravno lice i formirana u skladu sa švajcarskim zakonom. To je pravno lice sa kojim su sve firme članice KPMG mreže povezane. Dodatni detalji o KPMG International i njegovom poslovanju, uključujući i naš odnos sa ovim pravnim licem su raspoloživi u Dodatku 1 uz Izveštaj o transparentnom poslovanju za KPMG International.

KPMG d.o.o. Podgorica je društvo sa ograničenom odgovornošću registrovano u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Crne Gore sa dva člana društva: KPMG CEE Holdings Limited, Kipar („KPMG CEE Holdings“) sa 51% udjela i KPMG d.o.o. Beograd 49% udjela. Izvršni direktor, Odbor direktora i Skupština društva imaju ovlaštenja i nadležnosti u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Crne Gore.

KPMG d.o.o. Podgorica je upisano kao društvo za reviziju u Ministarstvu Finansija Crne Gore pod rednim brojem 1015.

Na kraju 2017. godine u KPMG d.o.o. Podgorica prosječan broj partnera je bio 2 (2016: 2 partnera).

Postoji samo jedno KPMG pravno lice u Crnoj Gori, KPMG d.o.o. Podgorica i detalji o pravnoj strukturi, regulatornom statusu, opisu poslovanja i oblasti rada navedeni su u Prilogu 9.1.

Firma je odredila 30. septembar za kraj svoje finansijske godine za svrhe izvještavanja prema KPMG International, dok je za kraj finansijske godine za statutarano izvještavanje određen 31. decembar. Podaci o naknadama koje se izvještavaju prema KPMG International za finansijsku godinu koja je predmet analize su objelodanjeni u odjeljku ovog izvještaja koji se odnosi na finansijske.

3.2 Ime, vlasništvo i pravni odnosi

KPMG je registrovan zaštitni znak KPMG International i naziv po kojem su sve firme članice opšte poznate. Prava firmi članica da koriste ime KPMG i zaštitni znak definisana su u okviru sporazuma sa KPMG International.

Firme članice su uglavnom u lokalnom vlasništvu i njima upravlja lokalno rukovodstvo. Svaka firma članica je odgovorna za ispunjenje svojih obaveza i odgovornosti. KPMG International i druge firme članice ne snose odgovornost za ispunjenje dužnosti i obaveza jedne firme članice.

Firmu članicu može da čini i više od jednog zasebnog pravnog lica. U tom slučaju, svako zasebno pravno lice je odgovorno za ispunjenje samo svojih dužnosti i obaveza, osim ako nije izričito drugačije dogovoreno.

3.3 Dužnosti i obaveze firmi članica

U skladu sa sporazumima sa KPMG International, firme članice su u obavezi da postupaju u skladu sa KPMG International politikama i propisima, uključujući standarde kvaliteta koji regulišu kako one posluju i kako pružaju usluge klijentima kako bi bile konkurentne na tržištu. Ovo podrazumijeva uspostavljenu strukturu firme koja obezbjeđuje kontinuitet i stabilnost kao i mogućnost da se usvoje globalne strategije, podjela resursa (priliv i odliv), usluge za međunarodne klijente, upravljanje rizicima, razvijanje globalnih tehnologija i alata.

Svaka firma članica preuzima odgovornost za svoje upravljanje i kvalitet svog rada.

Firme članice se obavezuju na opšti set KPMG vrijednosti (vidjeti odjeljak 9.4).

Sve firme članice finansiraju aktivnosti KPMG International. Osnovicu za obračun tih iznosa odobrava globalni Upravni odbor i dosledno primjenjuje na sve firme članice. Status firme kao članice KPMG mreže i njeno učešće u KPMG mreži može prestati ukoliko, između ostalog, firma članica nije postupila u skladu sa politikama i propisima koje je postavio KPMG International, ili bilo kojom od njenih drugih obaveza koje nalaže KPMG International.

3.4 Upravljačka struktura

Nacionalno korporativno upravljanje

U skladu sa našom željom da budemo najrelevantnija firma od povjerenja i da budemo prvi izbor, mi se držimo visokih standarda u oblasti korporativnog upravljanja.

Glavno rukovodeće tijelo KPMG d.o.o. Podgorica je Skupština društva, dok su ključni predstavnici rukovodstva Izvršni direktor i Odbor direktora.

Sveobuhvatne informacije o upravljačkoj strukturi dostupne su u javnom registru privrednih društava Crne Gore (www.pretraga.crps.me).

Senior Partner

Senior Partner predvodi rukovodstvo firme i vodi računa da su svim članovima rukovodstva na raspolaganju tačne, ažurirane i jasne informacije, kao i da postoji efikasna komunikacija i saradnja među članovima u jednom širem smislu. Naš Senior Partner je Džejms Tornli, koji je preuzeo ovu poziciju u oktobru 2012. godine.

Rukovodstvo firme je zaduženo za upravljanje firmom u okvirima jasno definisanih i efikasnih kontrola, zatim za definisanje strategije firme i nadzor njene realizacije, kao i za upravljanje poslovanjem u skladu sa osnovnim vrijednostima, standardima i procesima KPMG d.o.o. Podgorica.

Rukovodstvo se sastaje periodično radi ispunjenja određenih statutarne obaveza KPMG d.o.o. Podgorica (uključujući i usvajanje godišnjih finansijskih izvještaja i izvještaja o transparentnosti). Detaljan prikaz svih lica zaduženih za upravljanje u KPMG d.o.o. Podgorica, uključujući i njihove kratke biografije se nalazi u Prilogu 9.2.

4

Sistem kontrole kvaliteta

Sveobuhvatan i postojan sistem kontrola kvaliteta predstavlja uslov za pružanje visokog kvaliteta usluga. Stoga je KPMG International razvio politike kontrole kvaliteta koje su obavezujuće za sve firme članice. Ovo je uključeno u KPMG Globalni priručnik za upravljanje kvalitetom i rizicima (Global Q&RM Manual) koji je dostupan svim zaposlenima.

Ova pravila i prateće procedure su sastavljene tako da omogućavaju firmama članicama da postupaju u skladu sa važećim profesionalnim standardima, zakonskom i pravnom regulativom, da izdaju izvještaje koji su odgovarajući u datim okolnostima kao i da omoguće zaposlenima firme članice da postupaju sa integritetom i objektivnošću i da svoj posao obavljaju temeljno.

Te politike i procedure su zasnovane na Međunarodnom standardu kontrole kvaliteta 1 („International Standard on Quality Control 1“ ISQC 1) koji je izdat od strane Odbora za međunarodne standarde revizije i usluge uvjeravanja („International Auditing and Assurance Standards Board“ - IAASB), kao i Kodeksu etike profesionalnih računovođa izdatog od strane Odbora za međunarodne standarde etike računovođa („International Ethics Standards Board for Accountants“ - IESBA). Oba ova standarda zajedno su relevantna za firme članice koje obavljaju statutarne revizije i druga angažovanja povezana sa revizorskim pregledom.

KPMG d.o.o. Podgorica sprovodi politike i procedure društva KPMG International, ali takođe usvaja i dodatne politike i procedure kako bi se na adekvatan način poštovali propisi i standardi koje definišu Zakon o reviziji Crne Gore, Ministarstvo finansija i druga relevantna regulatorna tijela, kao i svi ostali važeći pravni i drugi zahtjevi.

Izmjene politike rizika i kvaliteta, uključujući politike o etici i nezavisnosti, uključuju saopštenja o kvalitetu i riziku i obavljaju se elektronskim putem. Od KPMG d.o.o. Podgorica se zahtijeva da usvoji izmjene navedene u elektronskoj prepisci, a interna kontrola će izvršiti provjeru.

Kontrola kvaliteta i upravljanje rizikom su odgovornost svakog zaposlenog u KPMG d.o.o. Podgorica. Ta odgovornost obuhvata i potrebu da se politike i prateće procedure razumiju i poštuju tokom obavljanja svakodnevnih poslovnih aktivnosti. Sistem kontrole kvaliteta se primjenjuje na sve KPMG zaposlene, nezavisno od toga gdje su bazirani.

Dok se mnogi KPMG procesi sistema kontrole kvaliteta odnose na različite segmente poslovanja i podjednako se primjenjuju i u poreskom i savjetodavnom poslovanju, primarni fokus ovog dijela Izvještaja o transparentnosti odnosi se na ono što mi u KPMG činimo kako bi obezbijedili kvalitetnu reviziju.

Okvir za kvalitet revizije

Mi u KPMG d.o.o. Podgorica smatramo da kvalitet revizije nije samo u izdavanju pravog mišljenja, već i u načinu na koji se do njega dolazi. Riječ je o nizu procesa, mišljenju i integritetu koji stoje iza svakog revizorskog izvještaja. Za nas je krajnji ishod kvalitetne revizije izdavanje odgovarajućeg i nezavisnog mišljenja u skladu sa važećim profesionalnim standardima i zakonskom regulativom.

Kako bismo omogućili svim zaposlenima koji obavljaju reviziju da se usredsrede na temeljne vještine i postupke koji su potrebni da bi se donijelo odgovarajuće i nezavisno mišljenje, KPMG International je razvio Okvir za kvalitet revizije. Ovaj Okvir predstavlja zajednički jezik koji se koristi od strane svih firmi članica KPMG mreže, uključujući i KPMG d.o.o. Podgorica, da opišu ono u šta KPMG mreža vjeruje da pokreće kvalitet revizije, kao i da istakne činjenicu kako svaki zaposleni revizor u firmi članici KPMG mreže daje i svoj lični doprinos postizanju istog.

Ton na vrhu se nalazi u sjedištu sedam pokretača Okvira kvaliteta revizije i pomaže da se uspostave adekvatne norme ponašanja na nivou čitave mreže. Svi ostali pokretači predstavljeni su u vidu kruga kao podjednako važni, jer svaki od njih pojedinačno ima ulogu da utiče na jačanje onih drugih. Svaki od sedam pokretača je detaljnije opisan u sledećim odeljcima Izvještaja.

4.1 Ton na vrhu

Vrijednosti KPMG International i firmi članica zasnovane su na jakom setu vrijednosti i pratećim politikama i procesima omogućavajući prave pristupe i karakteristike koje prožimaju KPMG mrežu. Mi u KPMG d.o.o. Podgorica promoviramo kulturu gdje se savjetovanje podstiče i prepoznaje kao snaga.

Ton na vrhu označava da rukovodstvo KPMG d.o.o. Podgorica pokazuje svoju posvećenost kvalitetu, etici i integritetu kao i posvećenost klijentima, zainteresovanim stranama i društvu uopšte.

Integritet je karakteristika od vitalnog značaja koju sve interesne strane očekuju i na koju se oslanjaju. On takođe predstavlja ključnu KPMG vrijednost: „Prije svega postupamo sa integritetom“. Integritet podrazumijeva da stalno težimo da održimo najviše profesionalne standarde, pružamo kvalitetne savjete našim klijentima i strogo poštujemo nezavisnost.

U KPMG d.o.o. Podgorica naše vrijednosti, koje su jasno ustanovljene već dugi niz godina, su usađene u procese rada i kulturu zasnovanu na vrijednostima. Naše vrijednosti čine temelj naše kulture i određuju ton na vrhu. Takođe predstavljaju i naš pristup reviziji i oblikuju međusobnu saradnju.

Mi jasno saopštavamo naše vrijednosti svojim zaposlenima i one su usađene u proces odabira zaposlenih – uvođenje, razvoj radnog učinka i nagrada. Određeni zahtjevi se pridaju našim KPMG vrijednostima za potrebe unapređenja u senior pozicije, uključujući i mjesto Partnera.

Naše vrijednosti su navedene u Prilogu 9.4.

Kodeks ponašanja

Stvaranje KPMG vrijednosti predstavlja Kodeks ponašanja KPMG International. Od firmi članica se zahtijeva, uključujući i KPMG d.o.o. Podgorica, da usvoje, kao minimum, globalni Kodeks ponašanja.

KPMG kodeks ponašanja koji se zahtijeva od zaposlenih uključuje naše vrijednosti i definiše standarde etičkog ponašanja. Kodeks navodi etičke principe i pomaže partnerima i zaposlenima KPMG d.o.o. Podgorica da razumiju i podrže ove principe.

Osim toga, Kodeks ponašanja naglašava da je svaki partner i zaposleni lično odgovoran za poštovanje pravnih, profesionalnih i etičkih standarda koje primjenjuje tokom obavljanja svog posla i u skladu sa njegovom odgovornošću. Kodeks ponašanja sadrži odredbe koje zahtijevaju od KPMG zaposlenih da:

- poštuju sve primjenjive zakone, propise i politike KPMG d.o.o. Podgorica
- prijave svako nelegalno djelovanje, bez obzira da li ga je počinio zaposleni KPMG d.o.o. Podgorica, klijenti ili treća strana
- prijave kršenje KPMG politika
- održavaju najviši nivo povjerljivosti kod klijenta
- ne nude, obećavaju, zahtijevaju ili prihvataju mito (ni direktno ni preko posrednika).

Zaposleni u KPMG d.o.o. Podgorica su u obavezi da:

- potvrde da razumiju i da ispunjavaju uslove iz Kodeksa ponašanja po stupanju u radni odnos u firmi i svake godine posle toga; i
- pohađaju obuke o Kodeksu ponašanja nakon stupanja u radni odnos, a nakon toga svake dvije godine.

Svaki pojedinac može bez straha da iskaže svoju zabrinutost kada uoči ponašanje ili postupke koji nisu u skladu sa našim vrijednostima ili profesionalnom odgovornošću i u obavezi je da to uradi kada uoči kršenje KPMG politika, zakona i propisa kao i profesionalnih standarda.

Mi imamo procedure i ustanovljene načine komunikacije tako da naši zaposleni mogu da prijave pitanja kvaliteta i etička pitanja, a pojedinci koji to urade neće pretrpjeti nikakav negativan uticaj bez obzira da li je predmet prijave opravdan.

Osim toga, KPMG International hotline pruža mogućnost da KPMG partneri, zaposleni, klijenti i ostale strane anonimno prijave sumnje koje imaju u vezi sa određenim oblastima poslovanja samog KPMG International, KPMG firmi članica ili najvišeg rukovodstva ili zaposlenih KPMG firme članice.

KPMG d.o.o. Podgorica redovno ispituje, putem Globalnog istraživanja o zaposlenima, u kojoj mjeri naši zaposleni smatraju da mi zaista sprovodimo naše vrijednosti (vidjeti u Odjeljku 4.4.6).

4.1 Ton na vrhu (nastavak)

4.1.1 Odgovornost rukovodstva za kvalitet i upravljanje rizicima

KPMG d.o.o. Podgorica ispoljava posvećenost kvalitetu, etici i integritetu i pruža informacije o našem fokusu na kvalitet kako našim klijentima i zainteresovanim stranama, tako i društvu. Naše rukovodstvo ima ključnu ulogu u stvaranju prave sredine i davanju primjera drugima – ispoljavajući nepokolebljivu posvećenost najvišim standardima profesionalne izvanrednosti i podržavajući glavne inicijative.

Naš rukovodeći tim je posvećen stvaranju kulture zasnovane na kvalitetu, integritetu i etici, što se ispoljava kroz njihovo djelovanje - pisana i video komunikacija, prezentacije timovima i pojedinačne diskusije.

Sledeće osobe u KPMG d.o.o. Podgorica imaju odgovornost kao rukovodioci u pogledu upravljanja rizikom i kvalitetom.

Senior Partner

U skladu sa načelima MSKK-1, Džejms Tornli, Senior Partner, preuzima krajnju odgovornost za sistem kontrole kvaliteta u KPMG d.o.o. Podgorica. Pojediniosti o mjerama koje je preduzeo Senior Partner i ostatak rukovodstva na obezbjeđivanju kulture kvaliteta koja vlada u KPMG d.o.o. Podgorica izložene su u Odjeljku 9.2.

Nacionalni partner za upravljanje rizicima

Operativna odgovornost za sistem kontrole kvalitete, upravljanje rizicima i usklađivanje u KPMG d.o.o. Podgorica delegirana je nacionalnom partneru za upravljanje rizicima („National Risk Management Partner“ - RMP) koji:

- određuje opšte politike upravljanja profesionalnim rizicima i kontrolom kvaliteta, kao i nadzorom usklađenosti firme sa standardima
- sprovodi i nadzire ispunjavanje zahtjeva u skladu sa globalnim i lokalnim politikama i procedurama iz oblasti upravljanja rizicima u firmi (uključujući i sva druga povezana lica), a koje za cilj imaju unapređenje kontrola kvaliteta kao i postupanje u skladu sa zakonom, propisima i profesionalnim standardima
- identifikuje, upravlja, ublažava, prati i izvještava o rizicima i pitanjima koja se tiču kontrole kvaliteta i po potrebi konsultuje Lidere iz oblasti upravljanja rizika i kvaliteta ili resurse zadužene za upravljanje rizicima i kontrolu kvaliteta na globalnom nivou

- razumije zahtjeve koji proizilaze iz načela MSKK-1, Kodeksa etike za profesionalne računovođe koji izdaje Međunarodni odbor za etičke standarde računovođa, i KPMG Globalnog priručnika za kvalitet i upravljanje rizicima, uključujući i njihovu primjenu, dodatna objašnjenja i krajnje ciljeve

Partner za upravljanje rizicima direktno odgovara Senior Partneru. Partner za upravljanje rizicima konsultuje Lidere iz oblasti upravljanja rizika i kvaliteta.

Partner za upravljanje rizicima uživa podršku tima partnera i profesionalaca za svaku od pozicija.

Partner za etiku i nezavisnost

KPMG d.o.o. Podgorica ima Partnera za etiku i nezavisnost („Ethics and Independence Partner“ - EIP) koji uživa podršku odabranog stručnog tima koji obezbjeđuje sveobuhvatnu i konzistentnu implementaciju politika i procedura i koji odgovara Senior Partneru.

Odjeljenje za upravljanje rizikom i kvalitetom

KPMG d.o.o. Podgorica ima odjeljenje za upravljanje rizikom i kvalitetom čija je primarna odgovornost da:

- Preporuči rukovodstvu firme, a zatim da zvanično objavi, primijeni i održava jak sistem nadzora rizika, upravljanja i interne kontrole koji identifikuje, procjenjuje, rukovodi i nadgleda rizik
- Promoviše poslovnu kulturu koja je zasnovana na najvišim standardima etičkog ponašanja koje se zahtijeva od svih partnera, zaposlenih, klijenata i izvođača i podstiče pridržavanje ovih standarda

Odjeljenje za upravljanje rizikom i kvalitetom takođe razmatra uticaj na ključne nalaze prilikom nadzora programa o usklađivanju kvaliteta i predlaže odgovarajuće korektivne mjere.

Odjeljenje za upravljanje rizikom i kvalitetom čine: Partner za upravljanje rizikom, Partner za etiku i nezavisnost i asistent.

4.1 Ton na vrhu (nastavak)

Rukovodioci Odjeljenja za reviziju, poreske i savjetodavne usluge

Tri rukovodioca odjeljenja (revizija, poresko i finansijsko savjetovanje) odgovorni su Senior Partneru za kvalitet usluga koje pružaju njihova odjeljenja. Svaki od njih određuje aktivnosti koje se odnose na upravljanje rizicima, obezbjeđivanje kvaliteta i nadgledanje procedura unutar odjeljenja, a koje su specifične za ta odjeljenja i za koje je okvirne odredio Partner za upravljanje rizicima. Te aktivnosti jasno pokazuju da je, kada je riječ o angažmanima, za upravljanje rizicima i kontrolu kvaliteta, u suštini, odgovoran cjelokupan profesionalni kadar.

Rukovodilac za reviziju KPMG d.o.o. Podgorica odgovoran je za vođenje kvalitetne revizije koja je inspirativna za zaposlene u KPMG-u. Ovo podrazumijeva:

- pronalaženje pravog „tona na vrhu“ ispoljavajući nepokolebljivu posvećenost najvišim standardima profesionalne izvanrednosti, uključujući skepticizam, objektivnost i nezavisnost
- razvijanje i primjenu strategije radi nadzora i čuvanja znanja i vještina koje se zahtijevaju od Partnera i zaposlenih da bi ispunili svoje profesionalne obaveze
- rad sa Partnerom za upravljanje rizikom radi nadzora i obraćanja u vezi sa pitanjima rizika i kvaliteta revizije, a odnose se na praksu revizije, uključujući godišnju procjenu poslovanja koje predstavljaju ključ za kvalitet revizije

Tim za upravljanje revizijom

Tim KPMG d.o.o. Podgorica za upravljanje revizijom sastajao se svake dvije nedelje tokom 2017. godine i ovi sastanci su podrazumijevali regularne diskusije o tekućim pitanjima kvaliteta revizije koja potiču od eksternog i internog procesa pregleda kvaliteta, pitanja koja se odnose na timove za angažmane, procedure analiza uzroka i ostala pitanja o kvalitetu identifikovanih iz različitih izvora. To su bile teme razgovora kao i zapažanja tokom sastanka sa timom klijenta i dogovor o aktivnostima. Uobičajeno, većina ovih aktivnosti su kratkoročna i u tom slučaju se odvijaju i saopštavaju putem redovnih tehničkih kratkih sastanaka sa čitavim timom za reviziju, a po procjeni važnosti, i tokom sledeće obavezne obuke.

Složenija pitanja (koja će možda zahtijevati izmjene KPMG globalne metodologije revizije ili revizorskih alata) biće izložena na razmatranje KPMG International Globalnom timu za reviziju i moguće dalje izmjene obavice Globalni centar za usluge (GSC) i Međunarodna grupa za standarde (ISG). Dodatne informacije o GSC i ISG vidjeti u Odjeljku 4.5.4.

4.2 Saradnja sa pravim klijentima

4.2.1 Prihvatanje i nastavak saradnje sa klijentima i angažovanja

Stroge politike i procesi koji se odnose na prihvatanje i nastavak saradnje sa klijentima su od vitalne važnosti za pružanje profesionalnih usluga visokog kvaliteta, ali i da se zaštiti ugled KPMG i podrži svoj brend.

U skladu sa tim, KPMG International ustanovio je politike i procedure koje su implementirale sve firme članice kako bi mogle da odlučuju o prihvatanju ili nastavku saradnje sa klijentom, kao i da li će se za tog klijenta obavljati određena usluga.

4.2.2 Proces procjene klijenata i angažmana

Procjena klijenta

Mi u KPMG d.o.o. Podgorica obavljamo procjenu svakog potencijalnog klijenta.

To uključuje procjenu načela potencijalnog klijenta, njegovo poslovanje i ostala pitanja koja se tiču usluga. Takođe podrazumijeva dobijanje i analizu 'poznavanja informacija o klijentu' koje se tiču potencijalnog klijenta, njegovog ključnog rukovodstva i značajnih korisnika. Ključni fokus je na integritetu rukovodstva potencijalnog klijenta, gdje se za potrebe provjere uzimaju u obzir i sledeći faktori - kršenje zakona i propisa, borba protiv mita i korupcije, etička poslovna praksa, uključujući i ljudska prava, između ostalih faktora koji se razmatraju.

Drugi partner, kao i partner koji je zadužen za pružanje usluga, odobrava procjenu potencijalnog klijenta. U slučajevima kada se klijent smatra „visoko rizičnim“, u odobravanje saradnje se uključuje i delegat ili Partner zadužen za upravljanje rizicima.

Procjena angažmana

Potrebno je procijeniti svaki potencijalni angažman kako bi se identifikovali potencijalni rizici vezani za angažman. U obzir se uzima čitav niz različitih faktora koji uključuju i pitanje nezavisnosti i mogućeg sukoba interesa (korišćenjem Sentinel-a, našeg globalnog sistema za provjeru sukoba interesa i nezavisnosti) kao i druge faktore usko vezane za vrstu angažmana. Štose tiče usluge revizije, ovo uključuje i stručnost menadžmenta zaduženog za finansije klijenta i vještine i iskustvo zaposlenih dodijeljenih angažmanu.

Procjena se vrši uz konsultacije sa drugim iskusnim zaposlenima KPMG d.o.o. Podgorica a po potrebi vrši se i pregled od strane lica zaduženih za kvalitet i upravljanje rizicima.

U slučajevima kada se revizorske usluge pružaju klijentu prvi put, od budućeg revizorskog tima zahtijeva se da sprovede i procedure vezano za procjenu nezavisnosti, uključujući i provjeru svih ne-revizorskih usluga pruženih klijentu, kao i drugih relevantnih poslovnih i ličnih odnosa.

Slične procjene o nezavisnosti sprovode se kad postojeći klijent postane pravno lice od javnog značaja ili se primjenjuju dodatna ograničenja o nezavisnosti usled izmjena okolnosti kod klijenta.

Poštujemo procedure (detaljnije u odjeljku 4.3.2.7) da bismo identifikovali i procijenili prijetnje po nezavisnost za buduće klijente revizije koji predstavljaju pravna lica od javnog značaja.

U zavisnosti od sveukupne procjene rizika potencijalnog klijenta i angažmana, uvode se i dodatne mjere kojima se rješavaju identifikovani rizici. Sva pitanja vezana za nezavisnost ili sukob interesa moraju da se dokumentuju i rješavaju prije prihvatanja saradnje.

Naša firma neće prihvatiti potencijalnog klijenta ili angažman ukoliko se pitanje nezavisnosti ili sukoba interesa ne može riješiti na zadovoljavajući način i u skladu sa profesionalnim standardima i našim politikama, ili ukoliko postoje drugi problemi vezano za kvalitet i rizike koji se ne mogu na odgovarajući način ublažiti.

4.2.3 Proces nastavka saradnje sa klijentima

Procjena nastavka saradnje sa svim klijentima revizije KPMG d.o.o. Podgorica vrši se na godišnjem nivou. Ponovna procjena identifikuje bilo kakva pitanja vezana za nastavak saradnje i olakšavajuće procedure koje treba uspostaviti (to može da uključi i dodjelu dodatnog profesionalnog kadra kao što je osoba odgovorna za kontrolu kvaliteta ili potrebu za angažovanjem još stručnjaka na obavljanju revizije).

Angažmani koji se ponavljaju ili dugoročni nerevizorski angažmani su takođe predmet ponovne procjene.

Međutim, zahtijeva se ponovna procjena klijenata i angažmana ukoliko postoje saznanja da bi moglo da dođe do promjene rizika u njihovom profilu.

4.2.4 Povlačenje

Kada dobijemo informacije koje ukazuju da treba da se povučemo sa angažmana ili prekinemo odnose sa klijentom, interno se konsultujemo i sprovodimo sve neophodne pravne i regulatorne korake. Ako je potrebno, konsultujemo se i sa licima zaduženim za upravljanje i sa drugim odgovarajućim organima.

4.2.5 Upravljanje portfoliom klijenata

Naše rukovodstvo dodjeljuje angažmane partnerima koji posjeduju odgovarajuću stručnost, sposobnost, vrijeme i ovlašćenja neophodna za izvršavanje uloge koja im je namijenjena za svaki projekat.

4.3 Jasni standardi i pouzdani revizorski alati

Od našeg profesionalnog kadra se očekuje da se pridržava KPMG International i KPMG d.o.o. Podgorica politika i procedura, uključujući i politike koje se odnose na nezavisnost, a na raspolaganju im je širok raspon alata koji im omogućavaju da ispune ta očekivanja. Politike i procedure koje postavljamo u okviru revizije uključuju relevantne zahtjeve računovodstva, revizije, etike i standarda kontrole kvaliteta kao i ostalih važećih zakona i regulativa.

4.3.1 Metodologija revizije i revizorski alati

Značajni resursi su namijenjeni za očuvanje naših standarda i alata potpunim i aktuelnim. Naša globalna revizorska metodologija koju je razvio Globalni centar za usluge (GSC) temelji se na MSR zahtjevima. Metodologija je predstavljena u KPMG International Priručniku za reviziju (KAM) i uključuje i dodatne zahtjeve koji idu i dalje od onoga što nalažu MSR i za koje KPMG International vjeruje da doprinose poboljšanju kvaliteta revizije koju obavljamo. Firme članice KPMG mreže mogu da dodaju i zahtjeve lokalnih zakona i dodatna uputstva u KAM kako bi ostvarile usaglašavanje s dodatnim profesionalnim, zakonskim i regulatornim zahtjevima.

Globalnu revizorsku metodologiju podržava eAudit, KPMG International elektronski revizorski alat, koji omogućavaju revizorima KPMG d.o.o. Podgorica pristup metodologiji, uputstvima i znanju vezanom za privredne sektore, a koji su neophodni za obavljanje efikasne, visoko kvalitetne revizije.

eAudit pruža revizorskim timovima brz pristup svim bitnim informacijama u pravom trenutku tokom obavljanja revizije, utičući tako na povećanje njene efikasnosti i učinka i donoseći korist našim interesnim grupama.

KAM sadrži primjere i uputstva za, između ostalog, procedure namijenjene identifikaciji i procjeni rizika od materijalno značajnih grešaka kao i one koje služe kao odgovor na procijenjene rizike.

Globalna revizorska metodologija podstiče angažovanje stručnjaka u slučajevima kada za to ima potrebe, a takođe zahtijeva i uključivanje relevantnih stručnjaka u ključni revizorski tim kada su ispunjeni određeni kriterijumi ili gdje revizorski tim smatra da je to potrebno ili neophodno.

KAM obuhvata implementaciju postupaka kontrole kvaliteta na nivou revizorskog angažmana što nam pruža dovoljno garancija da su naše revizije u skladu sa važećim profesionalnim, zakonskim i regulatornim zahtjevima, kao i zahtjevima politika KPMG International.

Politike i procedure definisane u KAM su specifične za reviziju i dopunjuju politike i procedure definisane u KPMG Globalnom priručniku za kvalitet i upravljanje rizicima (Global Quality & Risk Management Manual - GQ&RMM) koji važi za sve članice KPMG mreže, njihove sektore i profesionalni kadar, te ih je KPMG d.o.o. Podgorica prilagodio sa lokalnim politikama i procedurama.

4.3 Jasni standardi i pouzdani revizorski alati (nastavak)

4.3.2 Nezavisnost, integritet, etika i objektivnost

Opšti pregled

KPMG International ima detaljne politike i procedure o nezavisnosti koje obuhvataju zahtjeve IESBA Kodeksa etike. To je definisano u KPMG Globalnom priručniku za kvalitet i upravljanje rizicima. Mehanički alati olakšavaju usaglašavanje sa ovim zahtjevima.

Ove politike dopunjuju i druge procedure kako bi se osigurala usklađenost sa standardima koje izdaje Komora ovlašćenih revizora Crne Gore i Komisija za hartije od vrijednosti Crne Gore. Ove politike i procedure obuhvataju oblasti kao što su lična nezavisnost profesionalnog kadra (na primjer, odjeljenja blagajne i nabavke) finansijska nezavisnost društva, poslovni odnosi, saradnja nakon zaposlenja, rotiranje partnera i odobravanje usluga revizije i nerevizorskih usluga.

KPMG International ima glavnog partnera Globalne grupe za nezavisnost kome tim stručnjaka pruža podršku i pomaže mu da osigura implementiranje pouzdanih i doslednih politika i procedura nezavisnosti kod svih KPMG firmi članica i da su im alati na raspolaganju kako bi pomogli njima i njihovom osoblju da se uskladi sa ovim zahtjevima.

KPMG d.o.o. Podgorica ima Partnera za etiku i nezavisnost („Ethics and Independence Partner“ - EIP) čija primarna odgovornost je usmjeravanje i izvršenje politika i procedura za etiku i nezavisnost u KPMG d.o.o. Podgorica.

Izmjene politike o etici i nezavisnosti KPMG International obavljaju se tokom godine i uključuju redovna saopštenja o riziku i kvalitetu. Firme članice su u obavezi da implementiraju promjene kao što je navedeno elektronskim putem i provjera se vrši kroz programe o internom nadzoru koji su opisani u 4.7.1.

Zaposleni u KPMG d.o.o. Podgorica su u obavezi da se konsultuju sa EIP povodom pojedinih pitanja kao što je definisano u Globalnom priručniku za kvalitet i upravljanje rizicima.

Lična finansijska nezavisnost zaposlenih

Politika KPMG International nalaže da sve firme članice i svi njeni zaposleni ne smiju da posjeduju finansijske interese, niti da budu u poslovnim odnosima koji su zabranjeni sa klijentima za koje firme članice KPMG mreže obavljaju reviziju finansijskih izvještaja, njihovim rukovodstvom, direktorima i većinskim vlasnicima. Politike dodatno proširuju ograničenja iz Kodeksa etike IESBA vezano za vlasništvo nad akcijama klijenata revizije za partnere svih firmi članica KPMG mreže u odnosu na svakog klijenta revizije svake firme članice.

Naš profesionalni kadar u KPMG d.o.o. Podgorica je odgovoran za sprovođenje adekvatne provjere kako bi bili sigurni da ne posjeduju nikakve lične, finansijske, poslovne ili porodične interese koji su zabranjeni u svrhu postizanja nezavisnosti.

Kao i u ostalim firmama članicama KPMG mreže, na raspolaganju nam je veb-aplikacija za praćenje nezavisnosti (KPMG Independence Compliance System – KICS) kako bismo pomogli našim zaposlenima u usaglašavanju s politikama nezavisnosti. Ovaj sistem sadrži inventar javno dostupnih investicionih proizvoda.

Partneri i svi zaposleni koji direktno saraduju sa klijentima na nivou asistenta ili na višim nivoima su dužni da koriste KICS sistem prije prihvatanja ulaganja, da bi mogli da utvrde da li im je to dozvoljeno. Od njih se takođe zahtijeva da vode evidenciju o svim svojim ulaganjima u KICS sistemu, koji ih automatski obavještava ako su njihova ulaganja naknadno postala nedozvoljena, u kom slučaju su u obavezi da otuđe takvo ulaganje u roku od 5 radnih dana od prijema obavještenja. Mi vršimo nadzor Partnera i menadžera u pogledu saglasnosti sa ovom obavezom u sklopu našeg programa kontrole ispunjenosti uslova nezavisnosti nad uzorkom profesionalnog osoblja.

U 2017. godini 2 naša zaposlena su bili predmet navedene kontrole.

4.3 Jasni standardi i pouzdani revizorski alati (nastavak)

Radni odnos

Svaki član profesionalnog kadra koji pruža usluge klijentima revizije, nezavisno od funkcije, je dužan da obavijesti EIP ako ima namjeru da stupi u pregovore oko stupanja u radni odnos kod tog klijenta revizije. Za partnere ta obaveza se odnosi na svakog klijenta revizije bilo koje KPMG firme članice koji je pravno lice od javnog značaja.

Bivši članovi revizorskog tima ili bivši partneri KPMG d.o.o. Podgorica imaju zabranu stupanja u radni odnos kod klijenta revizije na određenim pozicijama, osim ako nisu u potpunosti svoje finansijske veze raskinuli sa KPMG d.o.o. Podgorica i ako više ne učestvuju u radu KPMG d.o.o. Podgorica.

Ključni partneri za reviziju i članovi lanca komande za datog klijenta revizije koji predstavlja pravno lice od javnog interesa podliježu vremenskom ograničenju (koje se naziva „period hlađenja“) kojim se njima zabranjuje angažovanje kod klijenta na određenim pozicijama do isteka određenog perioda.

Mi komuniciramo i pratimo zahtjeve u pogledu stupanja profesionalnog kadra KPMG d.o.o. Podgorica u radni odnos kod klijenta revizije.

Finansijska nezavisnost firme

KPMG d.o.o. Podgorica takođe koristi KICS da evidentira svoja ulaganja u SEC entitete i pridružena društva (uključujući fondove), entitete kotirane na lokalnim berzama i fondove, direktne i materijalno indirektno investicije u penzione fondove i fondove za beneficije zaposlenih (uključujući i nekotirane entitete i fondove).

Dodatno, mi smo u obavezi da evidentiramo u sistemu sve kredite i odnose kapitalnog finansiranja, kastodi, trust i brokerske račune u kojima se nalaze sredstva firme članice.

KPMG d.o.o. Podgorica godišnje potvrđuje usklađenost sa zahtjevima nezavisnosti u okviru Programa usklađenosti sa rizicima.

Poslovni odnosi / dobavljači

KPMG d.o.o. Podgorica je implementirao politike i procedure koje su kreirane sa ciljem da obezbijede da se poslovni odnosi održavaju u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe koje definiše Međunarodni odbor za etičke standarde računovođa kao i drugim važećim zahtjevima koji se odnose na pitanje nezavisnosti.

Sticanje poslovanja, članstva i ulaganja

Ako je KPMG d.o.o. Podgorica u postupku razmatranja sticanja ili ulaganja u poslovanje, mi smo u obavezi da izvršimo adekvatne „due diligence“ procedure za potencijalni predmet sticanja u cilju identifikovanja i razmatranja svih potencijalnih pitanja u vezi nezavisnosti i upravljanja rizicima, prije zaključivanja takvog posla. Određeni zahtjevi, konsultacije se primjenjuju da bi se osigurala nezavisnost i ostala pitanja koja se pokreću prilikom integracije poslovanja sa KPMG d.o.o. Podgorica i širom KPMG mreže.

Proces potvrde nezavisnosti

KPMG d.o.o. Podgorica slijedi određene procedure za identifikovanje i ocjenu prijetnji po nezavisnost u vezi sa potencijalnim klijentima revizije koji su kotirana društva na EU berzi; te procedure koje se takođe nazivaju „procesom potvrde nezavisnosti“ moraju biti obavljene prije prihvatanja revizorskog angažovanja za ovu vrstu entiteta.

Obuka iz oblasti nezavisnosti i godišnje izjave

KPMG d.o.o. Podgorica pruža svom profesionalnom kadru (uključujući Partnere i profesionalni kadar koji pruža usluge) godišnju obuku na temu nezavisnosti, u skladu sa njihovim nivoom i profesionalnom funkcijom. Novozaposlenom koji je dužan da prođe ovu obuku to će uraditi (a) 30 dana od datuma zaposlenja u KPMG d.o.o. Podgorica ili (b) prije pružanja bilo kojih usluga ili prije preuzimanja uloge u lancu odlučivanja u vezi sa bilo kojim klijentom revizije, uključujući bilo kog od njegovih povezanih ili pridruženih pravnih lica.

Mi takođe obezbjeđujemo zaposlenima obuke svake dvije godine iz Kodeksa etičkog ponašanja, uključujući i KPMG politike za borbu protiv mita i korupcije, usklađenosti sa zakonima, regulativom i profesionalnim standardima, i prijavljivanja sumnje na postojanje ili postojanja kršenja obaveza zakona, regulative, profesionalnih standarda i KPMG politika. Novozaposleni je dužan da prođe ovu obuku u roku od tri mjeseca od datuma zasnivanja radnog odnosa.

Takođe, zaposleni u odjeljenju finansija, službi nabavke, prodaje ili marketingu, koji se nalazi na poziciji menadžera ili nekoj višoj, mora da prođe obuku o mjerama za sprečavanje mita i korupcije.

4.3 Jasni standardi i pouzdani revizorski alati (nastavak)

Nakon stupanja u radni odnos, svi KPMG zaposleni su dužni da potvrde da zadovoljavaju i da će nastaviti da zadovoljavaju relevantne politike i pravila za nezavisnost i etiku. Nakon toga, svi KPMG zaposleni su dužni da potpišu svake godine potvrdu kojom izjavljuju da zadovoljavaju relevantne politike za nezavisnost i etiku u godini koja je obuhvaćena izjavom kao i da potvrde da razumiju i da ispunjavaju uslove iz Kodeksa ponašanja. Ta potvrda se koristi kao dokaz ispunjenja uslova i razumijevanja KPMG politika nezavisnosti.

Nerevizorske usluge

Mi imamo politike u skladu sa Međunarodnim odborom za etičke standarde računovođa i važećim zakonima i propisima, a koje se odnose na obim usluga koji mogu biti pruženi klijentima za reviziju.

Mi smo dužni da uspostavimo i održavamo proces pregleda i davanja odobrenja za sve nove i modifikovane usluge koje razvija KPMG d.o.o. Podgorica. EIP KPMG d.o.o. Podgorica je angažovan na pregledu potencijalnih pitanja nezavisnosti kao i Globalna grupa za nezavisnost koja je uključena u slučaju da su razvijene usluge koje treba pružiti postojećem klijentu odjeljenja revizije i uvjeravanja u više od jedne nadležnosti.

Pored identifikovanja potencijalnih sukoba interesa, Sentinel™, olakšava usklađenost sa ovim politikama. Određene informacije o svim potencijalnim angažovanjima uključujući opis usluga i naknada moraju se unijeti u Sentinel™ sistem u sklopu procesa prihvatanja angažovanja. Kroz upotrebu Sentinel™ vodeći partneri za angažovanja su dužni da: se pridržavaju grupne strukture za svoje javno kotirane i za određene druge klijente revizije, kao i njihovih zavisnih društava, da identifikuju i procijene sve prijetnje po nezavisnost koje mogu nastati zbog pružanja predložene usluge koja nije povezana sa revizijom i kontrole raspoložive za rješavanje takvih prijetnji. Sentinel™ omogućava vodećim partnerima za angažovanja, za one entitete u kojima se održava grupna struktura, da vrše pregled i odobrenja, ili odbijanja, svih predloženih usluga za te entitete na svjetskom nivou.

Zavisnost od naknade

KPMG International politike uzimaju u obzir mogućnost rizika od ličnih interesa i ugrožavanja nezavisnosti do kojih može doći ukoliko ukupna naknada za reviziju pojedinog klijenta predstavlja veliki dio ukupnih prihoda firme članice koja izdaje mišljenje. Naročito, pravila KPMG International zahtijevaju od firme članice da ukoliko ukupne naknade za reviziju društva od javnog interesa i njegovih povezanih lica iznosi više od 10% ukupnih prihoda od firme članice tokom dvije uzastopne godine:

- to se objelodanjuje licima zaduženim za upravljanje u društvu koje je predmet revizije; i
- Senior Partner iz druge KPMG firme članice će biti imenovan kao osoba odgovorna za kontrolu kvaliteta obavljene revizije.

U toku protekle dvije godine prihodi od naknada ni od jednog pojedinačnog klijenta nisu prevazilazili 10 odsto ukupnih prihoda od naknada KPMG d.o.o. Podgorica.

Sukobi interesa

Sukobi interesa mogu nastati u situacijama u kojima KPMG zaposleni imaju lični odnos sa klijentom koji može biti prijatna, ili se može smatrati da predstavlja prijatnu, odnosno na njihovu sposobnost da budu objektivni, ili gdje su oni lično u posjedu povjerljivih informacija koje se odnose na drugu stranu u transakciji. Konsultacije sa Partnerom za upravljanje rizicima ili Partnerom za etiku i nezavisnost u takvim okolnostima su obavezne.

Sve KPMG firme članice i lica odgovorna za identifikovanje i upravljanje sukobima interesa, koji čine okolnosti ili situacije koje imaju ili se može smatrati, od strane u potpunosti obaviještenog, razumnog posmatrača, da imaju uticaj na firmu članicu ili na njene zaposlene u smislu njihove sposobnosti da budu objektivni ili na drugi način da postupaju bez pristrasnosti.

Sve KPMG firme članice moraju da koriste Sentinel™ za identifikovanje potencijalnih sukoba na način da oni mogu da se riješe u skladu sa zakonskim i profesionalnim zahtjevima.

4.3 Jasni standardi i pouzdani revizorski alati (nastavak)

KPMG d.o.o. Podgorica ima resurs/e rukovodstva za upravljanje rizikom koji je/su odgovorni za pregled identifikovanog potencijalnog konflikta i za rad sa firmom članicom kako bi se riješio konflikt, a nakon toga ishod mora biti dokumentovan. Moguća je potreba za primjenom određenih procedura za upravljanje potencijalnim sukobima interesa ili koji se mogu smatrati takvim, tako da povjerljivost svih poslova klijenta bude očuvana. Takve procedure mogu, na primjer, da uključe uspostavljanje formalnih granica između revizorskih timova koji rade za različite klijente, i uspostavljanje aranžmana za praćenje funkcionisanja takvih granica.

Procedure za razmatranje i rješavanje sporova su uspostavljene za situacije u kojima nije moguće postići saglasnost o načinu rješavanja sukoba. Ako nije moguće na pravi način riješiti pitanje sukoba, angažovanje se odbija ili se raskida.

Kršenja politike nezavisnosti

Svi zaposleni u KPMG d.o.o. Podgorica su dužni da prijave kršenje politika nezavisnosti čim o tome dobiju saznanja. U slučaju nepostupanja u skladu sa našim politikama nezavisnosti, bilo da je to identifikovano u pregledu usklađenosti, samoinicijativno ili na drugi način, profesionalno osoblje je predmet disciplinskih politika.

KPMG d.o.o. Podgorica ima dokumentovanu disciplinsku politiku u vezi sa kršenjem politika nezavisnosti. Disciplinska politika se saopštava cjelokupnom profesionalnom osoblju i primjenjuje se na sva kršenja pravila nezavisnosti, i uključuje progresivno sankcionisanje koje odražava ozbiljnost učinjenog prekršaja. [Naš Odbor za etiku nadzire politike i procedure u vezi sa etičkim pitanjima i kršenja zahtjeva] O svim kršenjima propisa o nezavisnosti revizora se obavještavaju zaposleni klijenta koji su zaduženi za upravljanje, na način koji je sa njima dogovoren.

Pokrenuta pitanja se uzimaju u obzir za odluke o unapređenju i naknadama i kad su u pitanju lideri i menadžeri za angažovanja, ona se odražavaju u njihovim ličnim ocjenama kvaliteta i rizika.

Postupanje u skladu sa zakonima, pravnim regulativama i mjere protiv mita i korupcije

Usklađenost sa zakonom, pravnom regulativom i standardima predstavlja ključni faktor za sve zaposlene u KPMG d.o.o. Podgorica. Naročito imamo politiku nulte tolerancije za mito i korupciju.

Zabranjeno je svako učešće u podmićivanju – čak i kad je takvo ponašanje legalno i dozvoljeno u skladu sa primjenjivim zakonom ili lokalnom praksom. Mi takođe ne tolerišemo podmićivanje koje vrše treća lica, uključujući i naše klijente, dobavljače ili državne službenike.

Dodatne informacije u vezi sa borbom protiv mita i korupcije u KPMG International možete vidjeti na [internet sajtu za borbu protiv mita i korupcije](#).

Rotiranje partnera na revizorskim angažmanima

Rotiranje partnera

KPMG International politike o rotiranju su u skladu sa Etičkim kodeksom IESBA i zahtijevaju od svih firma članica da ispune strožije zahtjeve u vezi sa rotiranjem.

Ključni partneri KPMG d.o.o. Podgorica angažovani na pružanju usluga revizije klijentima obuhvaćeni su periodičnom rotacijom u skladu sa relevantnim zakonom, regulativom, pravilima nezavisnosti i KPMG International politikama. Ovim zahtjevima se ograničava broj uzastopnih godina u kojim partneri mogu zauzeti ulogu pružanja revizorskih usluga klijentu, nakon čega slijedi „zaustavni“ period tokom kog ti partneri ne mogu da učestvuju u reviziji, da rade kontrolu kvaliteta za reviziju, da pružaju savjete revizorskom timu ili klijentu u vezi sa tehničkim ili sektorskim pitanjima ili da na bilo koji način utiču na ishod revizije.

KPMG d.o.o. Podgorica prati rotiranje partnera (i svih drugih ključnih pozicija kao što su Ključni partner za reviziju, „EQC“ revizor, kod kojih je rotiranje obavezno) i planira period tranzicije kako bi se omogućila blagovremena alokacija partnera koji posjeduje potrebnu stručnost i sposobnost da pruži kontinuirani kvalitet usluge klijentima. Praćenje zamjene partnera je obuhvaćeno testiranjem u sklopu kontrole usaglašenosti sa relevantnim politikama.

4.4 Zapošljavanje, usavršavanje i angažovanje osoblja sa odgovarajućim kvalifikacijama

Težimo da budemo najpoželjniji poslodavac kreirajući okruženje gdje naši zaposleni mogu da ispune svoj potencijal i da budu ponosni i motivisani da daju svoj maksimum.

Naše strategije zapošljavanja su fokusirane na privlačenje svježeg talenta za zapošljavanje iz baze talenata, uključujući i saradnju sa renomiranim univerzitetima, koledžima i fakultetima za biznis.

KPMG d.o.o. Podgorica angažuje znatan broj zaposlenih na nivou iskusnih stručnjaka.

Svi kandidati podnose prijave za zapošljavanje i prolaze kroz različite procese selekcije koji uključuju detaljan pregled prijava i testiranje sposobnosti na osnovu intervjua.

Regrutovali smo 2 novih zaposlenih u godini koja se završava 30. septembra 2017. godine (2016: 4).

Tamo gdje su pojedinci regrutovani za senior nivoe, Partner za etiku i nezavisnost ili delegat sa njima obavlja zvaničan razgovor o nezavisnosti.

Nakon regrutovanja, novozaposleni učestvuju u sveobuhvatnom programu upoznavanja sa KPMG procedurama i politikama koji uključuje i obuku u oblastima kao što su etika i nezavisnost. Ovo takođe, podrazumijeva da su sva pitanja vezana za nezavisnost ili sukob interesa već upućena pojedincu prije zasnivanja radnog odnosa ili prijema u partnerstvo.

4.4.2 Usavršavanje zaposlenih

Zaposleni pored tehničkog znanja treba da posjeduju potrebna znanja i vještine u oblasti biznisa i liderstva kako bi bili u mogućnosti da kvalitetno obavljaju posao (vidjeti Odjeljak 4.5.1).

Pored revizije, KPMG omogućava zaposlenima da usavršavaju svoje vještine, ponašanja, kao i lične karakteristike koje su osnova za uspješnu karijeru u domenu revizije. Organizuju se različite obuke zarad poboljšanja lične efikasnosti u radu, unapređenja tehničkih vještina, vještina rukovođenja i poslovnih vještina. Takođe, u sklopu naše globalne takozvane kulture „visokog radnog učinka“ razvijamo naše zaposlene kroz podučavanje i mentorstvo na poslu, zahtjevne radne zadatke, rotacije zaposlenih sa drugim KPMG kancelarijama i program stručnog usavršavanja u inostranstvu. Osim toga, mi smo fokusirani na kontinuirano pružanje povratnih informacija zaposlenima.

4.4.3 Programi inkluzije i diversifikacije

Mi ulažemo velik napor u gajenje kulture inkluzije. Podržavanje inkluzije nam omogućava da okupimo uspješne timove sa širokim opsegom vještina, iskustva i perspektiva.

Naša ustanovljena Globalna strategija za inkluziju i diversifikaciju pruža okvir za promovisanje akcija koje mi smatramo neophodnim za promovisanje inkluzivnog liderstva na nivou cjelokupne KPMG mreže.

4.4.4. Učinak i nagrade

Proces evaluacije koji uključuje kvalitet i usklađenost sa zahtjevima

Svi zaposleni, uključujući i partnere, učestvuju u programu ocjenjivanja radnog učinka i procesu definisanja svojih godišnjih ciljeva. Svaki zaposleni se ocjenjuje na osnovu uspješnosti u ostvarivanju prethodno definisanih ciljeva, demonstriranja KPMG globalno usvojenih načina ponašanja, tehničkog znanja i poznavanja tržišta. Partneri i određeni profesionalci se takođe ocjenjuju za ključna mjerila kvaliteta i usklađenosti sa zahtjevima. To ocjenjivanje sprovode menadžeri i partneri koji su u poziciji da ocijene njihov učinak i da predlože ocjenu istog.

4.4 Zapošljavanje, usavršavanje i angažovanje osoblja sa odgovarajućim kvalifikacijama (nastavak)

Podstiče se kultura kontinuiranog unapređenja putem povratnih informacija i pozitivnih i onih koje doprinose razvoju. Prikupljene povratne informacije predstavljaju sastavni dio ocjenjivanja učinka.

KPMG je posvećen profesionalnom razvoju svojih zaposlenih. U skladu sa tim, na globalnom nivou je kreiran okvir KPMG globalno usvojenih načina ponašanja koji se primjenjuje u svakoj firmi članici KPMG mreže širom svijeta. Ovaj okvir u kombinaciji sa podučavanjem i mentorstvom omogućava zaposlenima da konstantno unapređuju svoje vještine, maksimiziraju radni učinak i ostvare svoj pun potencijal u radu.

KPMG nadgleda kvalitet i usklađivanje okolnosti i održava kvalitet u cilju sveukupne procjene, promocije i naknade za partnera i određene zaposlene. To ocjenjivanje sprovode menadžeri i partneri koji su u poziciji da ocijene učinak.

Politika KPMG je takva da zabranjuje partnerima za reviziju da budu ocijenjeni ili da dobiju naknadu na osnovu uspjeha u prodaji usluga koje nisu vezane za osiguranje klijentima za reviziju.

Nagrade

KPMG posjeduje jasnu i jednostavnu politiku napredovanja u karijeri vezanu za proces ocjenjivanja radnog učinka zaposlenih, što za partnere uključuje i ocjenu kvaliteta revizije i usaglašavanja sa globalnim procedurama u reviziji. Ova politika nam omogućava da zaposleni i partneri znaju unaprijed šta se od njih očekuje, i šta oni sa svoje strane mogu da očekuju.

Odluke o nagrađivanju su zasnovane na razmatranju kako učinka pojedinca tako i organizacije (firme članice).

Unapređenja

Rezultati ocjenjivanja radnog učinka zaposlenih neposredno utiču na unapređenje i naknade partnera i zaposlenih i, u nekim uslovima, na nastavak njihove saradnje sa KPMG-om.

Imenovanje partnera

Naš proces primanja u partnerstvo je zahtjevan, sistematičan i podrazumijeva uključivanje odgovarajućih članova rukovodstva. Kriterijumi za imenovanje partnera odražavaju našu posvećenost profesionalizmu, integritetu, kvalitetu i statusu najpoželjnijeg poslodavca. To je u velikoj mjeri usklađeno sa sposobnostima ponašanja KPMG i zasnovano na postojećim načelima.

4.4.5 Raspoređivanje angažmana

Naša firma ima ustanovljene procedure na osnovu kojih se na određenom angažmanu dodjeljuju partneri i ostali zaposleni na osnovu njihovih vještina, relevantnog profesionalnog iskustva i poznavanja privrednog sektora, kao i na osnovu same prirode zadatka ili angažmana.

Rukovodioci odjeljenja su zaduženi za proces alokacije partnera na projektu. Ključni faktori koji se uzimaju u razmatranje tokom godišnjeg pregleda partnerovog portfolija klijenata, uključuju partnerovo iskustvo, akreditacije i sposobnosti da može da obavi angažman s obzirom na njegov obim, kompleksnost i profil rizika samog projekta, kao i koja će mu vrsta pomoći biti pružena (na primjer, sastavljanje tima i uključivanje stručnjaka).

Partner na revizorskom angažmanu zadužen je da obezbijedi revizorski tim koji posjeduje odgovarajuće sposobnosti i ima mogućnost, uključujući i vrijeme za obavljanje revizije u skladu sa KAM-om, profesionalnim standardima i odgovarajućim pravnim i regulatornim zahtjevima. To može značiti ili angažovanje sopstvenih stručnjaka ili onih iz drugih KPMG firmi članica mreže.

Prilikom razmatranja odgovarajućih sposobnosti i stručnosti koje se očekuju od cjelokupnog tima angažovanog na revizorskom projektu, partner zadužen za projekat može uzeti u razmatranje i sljedeće:

- razumijevanje i praktično iskustvo na revizorskim angažmanima koji su slične prirode i složenosti kroz odgovarajuće treninge i učestvovanje u istim
- razumijevanje profesionalnih standarda kao i pravnih i regulatornih zahtjeva

4.4 Zapošljavanje, usavršavanje i angažovanje osoblja sa odgovarajućim kvalifikacijama (nastavak)

- odgovarajuće tehničke vještine, uključujući i one povezane sa relevantnim informacionim tehnologijama i užestručnim oblastima vezanim za računovodstvo i reviziju
- znanje o relevantnom privrednom sektoru u kojem klijent posluje
- sposobnost da se primijeni profesionalno rasuđivanje
- razumijevanje KPMG politika i procedura koje se odnose na kontrolu kvaliteta
- rezultati Pregleda kvaliteta poslovanja (QPR) i regulatornih inspekcija

Istraživanje takođe na specifičan način pruža rukovodstvu informacije o stavovima zaposlenih i partnera o kvalitetu, rukovodstvu i tonu na vrhu.

Nadgledamo rezultate i preduzimamo potrebne korake da saopštimo rezultate istraživanja i odgovorimo na njih. To uključuje praćenje GPS rezultata, uključujući one koji se odnose na kvalitet revizije i tona na vrhu, koji se pominju u GPS kao „ponašanje rukovodstva“, kao i angažovanje zaposlenih kroz EEI.

Rezultati GPS istraživanja se takođe zbirno prikazuju za KPMG mrežu i predstavljaju Globalnom upravnom odboru svake godine i dogovaraju se naredni koraci.

4.4.6 Uvidi naših zaposlenih – Globalno istraživanje o zaposlenima (GPS)

Jednom godišnje pozivamo sve naše zaposlene da učestvuju u nezavisnom Globalnom istraživanju o zaposlenima (GPS) koje ocjenjuje njihov cjelokupan nivo angažovanja u firmi. GPS obezbjeđuje opšti Indeks o angažovanju zaposlenih (EEI), kao i uvide u oblasti koje podstiču angažovanje, a koje mogu predstavljati pogodnosti ili prilike. Istraživanje takođe identifikuje prilike za jačanje tih nivoa angažovanja. Rezultati se mogu analizirati po funkcionalnim i geografskim oblastima, ocjeni, ulozi, polu za dobijanje dodatnog uvida. Dodatni uvid se pruža u vezi sa tim koliko smo uspješni u kategorijama za koje se zna da utiču na angažovanje zaposlenih.

4.5 Posvećenost tehničkoj izvrsnosti i kvalitetnom pružanju usluga

Svim KPMG zaposlenima obezbijeđene su tehnička obuka i podrška koje su im potrebne. To uključuje pristup mreži stručnjaka i odjeljenjima stručne prakse koja čine stariji profesionalci sa širokim iskustvom u reviziji, izvještavanju i upravljanju rizicima, i koji, ili obezbjeđuju neophodne resurse timu koji radi na angažmanu, ili pružaju. Tamo gdje ne postoji pravi resurs u okviru KPMG-a, pristup se omogućava mreži visoko stručnih KPMG profesionalaca u drugim KPMG firmama članicama.

Istovremeno, politike za reviziju nalažu od zaposlenih odgovarajuće znanje i iskustvo neophodno za rad na revizorskim angažmanima.

4.5.1 Strategija kontinuiranog učenja

Pored ličnog razvoja koji je razmotren u prethodnom odjeljku, suština naše strategije kontinuiranog učenja je da svi zaposleni svoju tehničku kompetentnost moraju da održavaju kroz svoje licence u skladu sa važećom lokalnom regulativom kao i potrebom za stalnim profesionalnim razvojem.

Formalna obuka

Godišnje prioritete za razvoj i održavanje obuke identifikuju grupe za nadzor za učenje i razvoj revizije na globalnom, regionalnom i na lokalnom nivou. Obuka se održava kroz kombinaciju rada u učinioci, digitalnog učenja i podrške radu kroz KPMG Globalni sistem za upravljanje učenjem kojim se pruža podrška revizorima u njihovom radu. Timovi za revizorsku obuku i razvoj zaposlenih blagovremeno rade sa stručnjacima i liderima iz GSC, Grupom za međunarodne standarde („International Standards Group“ - ISG) i mrežom stručnjaka i odjeljenjima stručne prakse („Professional Practice Departments“ - DPP) po potrebi, kako bi se obezbijedila obuka najvišeg kvaliteta, relevantna za postizanje najboljih rezultata i učinka.

Mentorstvo i obuka na radu

Učenje nije ograničeno na učionicu – veliko iskustvo u učenju dostupno je po potrebi i preko instruktora i blagovremenog učenja, jednim klikom miša i usaglašen sa profilom posla i načinom učenja. Svi kursevi koji se odvijaju u učionici imaju odgovarajuću podršku u cilju pomoći revizorima tokom rada.

4.5.2 Licenciranje i obavezni zahtjevi za MSFI i „U.S. GAAP“ angažovanja

Licenciranje

Svi KPMG stručnjaci su u obavezi da postupaju u skladu sa primjenjivim pravilima stručnih licenci i da zadovolje zahtjeve Kontinuiranog stručnog usavršavanja u jurisdikcijama u kojima posluju – Institut ovlašćenih računovođa Crne Gore. Politike i procedure su sastavljene tako da olakšavaju usklađenost sa zahtjevima za licencu. U obavezi smo da osiguramo da svi revizori koji pružaju usluge klijentima posjeduju adekvatno revizorsko i računovodstveno znanje, kao i iskustvo u lokalnom izvještavanju.

Obavezni zahtjevi – MSFI i „U.S. GAAP“ angažovanja

Osim toga, imamo i određene zahtjeve za partnere i menadžere koji rade na angažmanima u skladu sa MSFI u zemljama gdje MSFI finansijsko izvještavanje ne preovlađuje. Slične politike se primjenjuju na angažovanja koja se obavljaju izvan SAD za izvještavanje o finansijskim izvještajima ili finansijskim informacijama pripremljenim u skladu sa „U.S. GAAP“ i/ili koji su revidirani u skladu sa revizorskim standardima SAD, uključujući izvještavanje o efektivnosti internih kontrola entiteta nad finansijskim izvještavanjem (ICOFR). Od partnera, menadžera i EQC kontrolora se zahtijeva da imaju završene odgovarajuće obuke i da angažovani tim ima dovoljno iskustva da izvrši angažman ili da je sprovede odgovarajuće mjere zaštite da bi pokrio nedostatke.

4.5.3 Pristup mreži stručnjaka

Svi timovi angažovani na projektima imaju pristup lokalnoj i globalnoj mreži stručnjaka u firmama članicama KPMG mreže. Partneri na revizorskim angažmanima su dužni da obezbijede da njihovi timovi imaju na raspolaganju odgovarajuće resurse i posjeduju određene vještine.

4.5 Posvećenost tehničkoj izvrsnosti i kvalitetnom pružanju usluga (nastavak)

Potreba za angažovanjem stručnjaka (npr. iz oblasti informacionih tehnologija, poreza, finansija, penzija, pravosuđa, procjene) na određenom revizorskom angažmanu vrši se kroz dio procesa prihvatanja ili nastavka angažmana. Stručnjaci koji su članovi revizorskog tima i koji imaju opštu odgovornost za učešće stručnjaka u revizorskom angažovanju imaju kompetencije, sposobnosti i objektivnost za odgovarajuće vršenje svoje uloge. Obuka iz revizorskih pojmova se pruža ovim stručnjacima.

4.5.4 Konsultacije

Mi promoviramo kulturu gdje se konsultacije prepoznaju kao izraz snage i kao podsticaj zaposlenima da se konsultuju u pogledu teških pitanja. Kako bismo pomogli stručnjacima koji obavljaju reviziju u rješavanju teških ili spornih pitanja, uspostavili smo protokol za konsultacije i dokumentovanje značajnih računovodstvenih i revizorskih pitanja, uključujući i procedure kojima se olakšava rješavanje razlika u mišljenju u vezi sa određenim pitanjima. Pored toga, KPMG Globalni priručnik za kvalitet i upravljanje rizicima uključuje zahtjeve za obavezne konsultacije, gdje su određena pitanja identifikovana kao što su sumnje u klijentov integritet.

Naša firma je omogućila podršku putem konsultacija sa angažovanim profesionalcima u reviziji preko različitih resursa stručne prakse.

Tehnička podrška je na raspolaganju svim firmama članicama i njihovom profesionalnom kadru, a uključuje Grupu za međunarodne standarde revizije (GSC), Grupu za međunarodne standarde (ISA) kao i US Capital Market Grupu za rad sa pravnim licima registrovanim kod Komisije za hartije od vrijednosti SAD-a.

Globalni centar za usluge (GSC)

GSC izgrađuje, održava i razvija KPMG globalnu metodologiju za reviziju, kao i alate zasnovane na tehnologiji koje koristi profesionalni kadar KPMG da bi omogućio efikasnu reviziju.

Grupa za međunarodne standarde (ISG)

ISG saraduje sa globalnim MSFI i MSR timovima sa geografskom zastupljenošću u cijelom svijetu kako bi promovisali konzistentnost u tumačenju MSFI među firmama članicama, identifikovali otvorena pitanja i blagovremeno razvili globalne smjernice za njihova rješavanja.

Ostale informacije o GSC i ISG i njihovim aktivnostima dostupne su u [KPMG Međunarodnom izvještaju o transparentnosti](#).

4.5.5 Razvoj razumijevanja poslovanja i poznavanja privrednih sektora

Ključni dio kvaliteta angažmana je detaljno razumijevanje poslovanja klijenta i industrijskog sektora u kojem posluje.

Kada se radi o značajnim privrednim sektorima imenovani su globalni lideri revizorskih sektora koji su zaduženi za razvoj informacija o privrednim sektorima, a koji su dostupni zaposlenima u reviziji u okviru eAudit-a. Ovo znanje obuhvata primjere revizorskih procedura po sektorima kao i druge informacija (kao što su specifični rizici i računovodstveni procesi). Osim toga, dostupni su pregledi po privrednim sektorima koji pružaju opšte i poslovne informacije vezane za pojedine sektore, kao i siže industrijskog znanja koji je dostupan u eAudit-u.

4.6 Obavljanje efikasne i visoko kvalitetne revizije

Način na koji se obavlja revizija podjednako je važan, kao i krajnji rezultat. Od zaposlenih u KPMG d.o.o Podgorica se očekuje da u obavljanju uspješne i efikasne revizije pokažu određene ključne aktivnosti i da poštuju određene politike i procedure u obavljanju djelotvorne i efikasne revizije.

4.6.1 KPMG proces revizije

Naš proces obavljanja revizije je omogućen unutar eAudit-a, kroz proces zasnovan na poslovanju KPMG International i na elektronskim revizorskim dokumentima. eAudit ujedinjuje revizorsku metodologiju, industrijsko znanje i alate potrebne za obavljanje revizije. KPMG proces visoko kvalitetne revizije obuhvata:

- pravovremeno uključivanje partnera i menadžera
- pravovremeni pristup pravom znanju – stručnjacima, akreditovanim pojedincima i relevantnoj stručnosti za industriju
- kritičku procjenu revizorskih dokaza – korišćenje profesionalnog rasuđivanja i stručnog skepticizma
- kontinuirano mentorstvo, nadzor i pregled
- adekvatno podržane i dokumentovane zaključke
- pregled i uključivanje lica koje vrši pregled kontrole kvaliteta EQC (Engagement Quality Control Review)

Pravovremeno uključivanje partnera i menadžera

Kako bi pomogli da se prepoznaju značajni revizorski rizici primjenjivi na svaku reviziju, i odgovori na njih, potrebno je razumjeti poslovanje klijenta, finansijski položaj i okruženje u kojem klijent obavlja svoju djelatnost.

Partner na angažmanu odgovoran je za cjelokupan kvalitet revizorskog angažmana, i u skladu s tim, i za uputstva, nadgledanje i tok angažmana.

Učestvovanje i vođstvo partnera tokom procesa planiranja i u ranim fazama revizije pomaže pri postavljanju odgovarajućeg obima i tona revizije i pomaže timu koji radi na angažmanu da maksimalno iskoristiti partnerovo iskustvo i vještine. Blagovremeno uključivanje partnera u drugim fazama projekta omogućava partneru identifikovanje i rješavanje pitanja značajnih za angažman, uključujući i kritična područja procjene i značajne rizike.

Partner koji vodi angažman odgovoran je za konačno revizorsko mišljenje i pregleda ključnu revizorsku dokumentaciju. Posebno pregleda dokumentaciju vezanu za značajna revizorska pitanja i donijete zaključke.

Menadžer na angažmanu pomaže partneru kako bi ispunili te obaveze, kao i u svakodnevnoj povezanosti sa klijentom i timom, stvarajući razumijevanje koje pomaže partneru i timu da daju vrijedne uvide.

Kritička procjena revizorskih dokaza s naglaskom na profesionalni skepticizam

Mi uzimamo u obzir sve revizorske dokaze dobijene tokom revizije, uključujući i razmatranje protivurečnih ili nedosljednih dokaza. Priroda i obim revizorskih dokaza koje smo prikupili odgovara procijenjenom riziku. Kritički ocjenjujemo revizorske dokaze prikupljene iz svih izvora. Analiza revizorskih dokaza zahtijeva od svih članova našeg tima upotrebu profesionalne procjene i održavanje stručnog skepticizma kako bi se dobili dovoljno relevantni revizorski dokazi.

Profesionalni skepticizam uključuje preispitivanje i oprez kod protivurečnosti i nedosljednosti u dokazima. Profesionalni skepticizam naglašen je u revizorskim standardima, pa su iz tog razloga i regulatori značajno fokusirani na njega. Naš Okvir za kvalitet revizije naglašava važnost održavanja stava stručnog skepticizma tokom revizije.

KPMG proces profesionalnog rasuđivanja omogućava dobru procjenu koristeći sistematičan pristup oblastima za reviziju koje zahtijevaju značajnu ocjenu. Takođe učvršćuje važnost nezavisnosti i objektivnosti i naglašava važnost pravog mentaliteta – potrebu da primijeni profesionalni skepticizam.

Naš proces profesionalnog rasuđivanja prepoznaje potrebu da budemo oprezniji i uočimo pristrasnost koja može predstavljati prijetnju dobrom rasuđivanju. Sistematičan pristup oblastima za reviziju koje zahtijevaju važnu odluku uključuje:

- razmatranje alternativa
- kritičku procjenu revizorskih dokaza koja podrazumijeva preispitivanje pretpostavke menadžmenta i praćenje protivurečnih ili nedosljednih informacija
- pravovremeno dokumentovanje osnova za iznijete zaključke kao načina na koji se testiraju njihova potpunost i adekvatnost

Korišćenje procesa profesionalnog rasuđivanja i primjena profesionalnog skepticizma ojačana je kroz obuke i instruktore, saznanje da je rasuđivanje vještina sa različitim iskustvima i koja se vremenom razvija.

4.6 Obavljanje efikasne i visoko kvalitetne revizije (nastavak)

Kontinuirano mentorstvo i obuka tokom rada, nadzor i pregled

Jasno nam je da se vještine stiču vremenom i kroz izloženost različitim iskustvima. Kako bi ulagali u stvaranje vještina i sposobnosti naših stručnjaka, a da ne ugrozimo kvalitet, KPMG d.o.o. Podgorica je stvorio okruženje koje pruža kontinuiranu edukaciju i podržava kulturu učenja.

Partner odgovoran za revizorski angažman, uz podršku menadžera na angažmanu, je odgovoran za podršku kulturi obuke u toku rada i kontinuiranog učenja u okviru cjelokupnog procesa revizije, kao i za davanje primjera u vršenju revizije u cilju stimulisanja kontinuiranog unapređenja kvaliteta revizije.

Kontinuirano mentorstvo, obuka tokom rada i nadzor za vrijeme revizije uključuje:

- učestvovanje partnera zaduženog za angažman u raspravama oko planiranja
- praćenje toka revizorskog angažmana
- uzimanje u obzir stručnosti i sposobnosti pojedinih članova revizorskog tima, uključujući i to da li imaju dovoljno vremena za obavljanje svog posla, da li razumiju uputstva i da li se posao sprovodi u skladu s planiranim pristupom angažmanu
- pomoć revizorskom timu u rješavanju značajnih pitanja koja proizlaze iz angažmana, uzimajući u obzir njihovu važnost i mijenjanje planiranog pristupa na odgovarajući način
- utvrđivanje pitanja za koje je potrebna konsultacija sa iskusnijim članovima tima tokom angažmana

Ključni dio efektnog mentorstva i nadzora je pravovremeni pregled obavljenog posla, kako bi se značajna pitanja odmah identifikovala, raspravila i kako bi se obratila pažnja na njih.

Adekvatno podržani i dokumentovani zaključci

KPMG d.o.o. Podgorica koristi KAM i KPMG International elektronski revizorski alat, eAudit, da bi obezbijedio smjernice, mehanizme i dokumentaciju za nadzor i kontrolu revizorskog angažovanja. Revizorskom dokumentacijom se evidentiraju obavljene revizorske procedure, dobijeni dokazi i zaključci izvedeni za svako revizorsko angažovanje. KPMG politike zahtijevaju pregled dokumentacije od strane iskusnijih članova revizorskog tima.

KAM potvrđuje da pravovremeno pripremljena dokumentacija doprinosi poboljšanju kvaliteta revizije i olakšava efektni pregled i ocjenjivanje dobijenih revizorskih dokaza i postignutih zaključaka prije nego što pripreмимо konačan izvještaj.

Revizorski timovi su u obavezi da sastave potpunu i konačnu revizorsku dokumentaciju koja se arhivira u određenom roku, što podrazumijeva ne više od 60 kalendarskih dana od datuma izdavanja revizorskog izvještaja, ali taj rok može biti i kraći pod određenim važećim propisima.

Ključni princip koji angažovani članovi tima moraju da razmotre prilikom sačinjavanja revizorske dokumentacije je da li će iskusni revizor, bez prethodne povezanosti sa angažmanom, biti u mogućnosti da razumije:

- prirodu, vrijeme i obim primijenjenih revizorskih procedura kako bi bili u skladu sa ISA, KAM i ostalim primjenjivim zakonskim i regulatornim zahtjevima
- rezultate sprovedenih postupaka i prikupljene revizorske dokaze
- značajne nalaze i pitanja proizašla za vrijeme obavljanja revizije, kao i postupke koji su preduzeti kako bi se ti nalazi ispitali (uključujući i pribavljanje dodatnih revizorskih dokaza)
- osnov za donesene zaključke, kao i značajna profesionalna rasuđivanja koja su učinjena u cilju donošenja tih zaključaka

Primjereno uključivanje lica koje vrši pregled kontrole kvaliteta (EQC pregled)

Lica koja vrše EQC preglede su nezavisni u odnosu na angažovani tim i posjeduju odgovarajuće iskustvo i znanje za obavljanje objektivnog pregleda kritičnih odluka i rasuđivanja koje je donio angažovani tim kao i prikladnosti finansijskih izvještaja.

Lice koje vrši pregled kontrole kvaliteta mora biti dodijeljen revizorskim angažmanima, uključujući i povezane polugodišnje preglede finansijskih informacija, za sve klijente koji su javna društva, i društva od javnog interesa, angažmanima za koja to nalažu važeći zakoni i propisi, kao i ostalim za koja to odrede partner zadužen za upravljanje rizicima ili rukovodilac Odjeljenja za reviziju.

4.6 Obavljanje efikasne i visoko kvalitetne revizije (nastavak)

Prije datuma revizorskog mišljenja vrši se pregled kontrole kvaliteta angažovanja koji između ostalog obuhvata:

- pregled odabrane revizorske dokumentacije povezane sa značajnim prosuđivanjima koja je donio angažovani tim, kao i zaključci do kojih je došao
- pregled finansijske revizije i predloženog revizorskog izvještaja
- ocjena donesenih zaključaka u formulisanju revizorskog izvještaja i razmatranja da li je predloženi izvještaj odgovarajući

Mada je partner zadužen za reviziju odgovoran za finansijsko izvještavanje, revizija je završena tek onda kada je lice koje vrši EQC pregled uvjeren da su sva značajna pitanja riješena.

U KPMG d.o.o. Podgorica neprestano nastojimo da osnažimo i unaprijedimo ulogu koju lice koje vrši EQC pregled ima u obavljanju revizije, jer je to temeljni dio sistema kontrole kvaliteta revizije. Posljednjih godina, preduzimamo niz koraka kako bi dodatno pojačali iste, koji uključuju:

- izdavanje smjernica vodećih praksi sa naglaskom na stručnost i sposobnosti, i na trajnu podršku koja se pruža licima koja vrše EQC pregled,
- uključivanje specifične procedure u eAudIT koja omogućava efekatan pregled
- uvođenje politika vezanih za prepoznavanje, imenovanje i usavršavanje lica zaduženih za pregled kontrole kvaliteta, kao i za nadzor i ocjenu prirode, vremena i obima njihovog angažovanja

Izveštavanje

Revizorski standardi i Zakon o reviziji Crne Gore i podzakonska akta Centralne banke Crne Gore i Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore u velikoj mjeri određuju oblik i sadržaj revizorskog izvještaja koji uključuje mišljenje o istinitom i poštenom pregledu finansijskih izvještaja klijenta po svim materijalno značajnim pitanjima. Sva revizorska mišljenja donose iskusni partneri zaduženi za angažmane, a na osnovu obavljene revizije.

U pripremi revizorskog mišljenja, partneri zaduženi za angažman imaju pristup opsežnim smjernicama i tehničku podršku Odjeljenja za profesionalnu praksu („DPP“), a naročito tamo gdje postoje značajna pitanja na koja treba skrenuti pažnju korisnicima revizorskog izvještaja, bilo kao kvalifikacija revizorskog izvještaja ili kroz uključivanje paragrafa za skretanje pažnje.

U skladu sa zahtjevima Odbora za međunarodne standarde revizije i usluge uvjeravanja (IAASB), mi smo unaprijedili izvještavanje revizora za one izvještaje revizora koji su pripremljeni u skladu sa MSR. Izmjene u izvještavanju od strane revizora pruža korisnicima bolji uvid u samu reviziju i doprinosi većoj transparentnosti.

Temeljna, otvorena i iskrena dvosmjerna komunikacija

Dvosmjerna komunikacija sa onima koji su zaduženi za upravljanje, često je to revizorski odbor, ključ je za kvalitet revizije i ključni aspekt izvještavanja.

KPMG d.o.o. Podgorica naglašava važnost informisanja onih koji su zaduženi za upravljanje o pitanjima koja se javljaju tokom obavljanja revizije kao i razumijevanje njihovih stavova. Ovo postižemo kroz kombinaciju izvještaja i prezentacija, učestvovanjem na sastancima odbora za reviziju ili sastancima uprave, i kada je potrebno, neformalnim diskusijama sa menadžmentom i članovima odbora za reviziju.

Komunikacija sa odborom za reviziju uključuje:

- pregled planiranog obima i vrijeme revizije, što uključuje i identifikovane značajne rizike
- značajne revizorske nalaze koji uključuju manjak kontrole i netačan prikaz revizije
- godišnji pisani dokument koji govori da su angažovani tim i KPMG d.o.o. Podgorica poštovali relevantne zahtjeve o nezavisnosti; opisuje sve odnose i ostala pitanja između KPMG d.o.o. Podgorica i klijenta za reviziju, a po našem profesionalnom rasuđivanju, može značajno da utiče na nezavisnost; i
- navodi mjere zaštite koje su primijenjene da bi se eliminisale (ili smanjile na prihvatljiv nivo) identifikovane prijetnje po nezavisnost

Sigurni smo da će takva saopštenja ispuniti zahtjeve profesionalnih standarda.

4.6 Obavljanje efikasne i visoko kvalitetne revizije (nastavak)

Institut za revizorske komisije

U znak priznanja zahtjevne i važne uloge koju imaju Revizorske komisije za tržišta kapitala, kao i izazova sa kojim su suočene u ispunjenju svojih obaveza, naš Institut za revizorske komisije („Audit Committee Institute“ – „ACI“) ima za cilj da pomogne članovima Revizorskih komisija da unaprijede svoju svijest, posvećenost i sposobnost za učinkovitu implementaciju procesa za Revizorske komisije. ACI obavlja svoj rad u 35 zemalja širom svijeta i pruža članovima Revizorskih komisija autoritativne smjernice vezane za pitanja od interesa za Revizorske komisije, kao i prilike za saradnju sa njihovim kolegama u sklopu opširnog programa seminara tehničkih unapređenja i jačanja svijesti.

ACI obuhvata mnoštvo izazova sa kojima se danas susreće – Odbor za reviziju i poslovanje – od upravljanja rizikom i tehnologija u nastajanju do strategije i globalnog usaglašavanja.

Usredsređenost na efikasnost revizije za potrebe grupnog izvještavanja

KPMG revizorska metodologija detaljno pokriva obavljanje revizije za potrebe grupnog izvještavanja. S tim u vezi naglašavamo važnost efikasne komunikacije u oba smjera između tima angažovanog na reviziji grupe i revizora komponente kao ključnog faktora za obavljanje kvalitetne revizije. Partner zadužen za revizorski angažman grupe procjenjuje kompetentnost revizora komponente bez obzira na to da li je ona firma članica KPMG mreže ili ne, i to u sklopu procesa prihvatanja angažmana.

Konzistentni pristupi, metodologije i alati se koriste u okviru cijele KPMG mreže. Mi pružamo partnerima odgovornim za revizorska angažovanja informacije o revizorima zavisnih društava klijenata u KPMG mreži, kako bismo im pomogli da procijene njihove kompetencije i sposobnosti. Osim toga, za PCAOB angažmane, rezultate relevantnih nalaza inspekcije KPMG firme članice dostupni su partnerima odgovornim za revizorska angažovanja.

Partneri odgovorni za angažovanja mogu lično da pregledaju revizorsku dokumentaciju zavisnog društva klijenta ili da dobiju elektronski pristup istoj.

4.6.2 Povjerljivost podataka klijenta, sigurnost informacija i privatnost podataka

Važnost održavanja povjerljivosti podataka klijenta naglašena je kroz razne mehanizme, uključujući Kodeks etičkog ponašanja, obuku, i godišnje izvještaje/potvrde koje su obavezne za sav profesionalni kadar.

KPMG ima zvaničnu politiku koja definiše period čuvanja revizorske dokumentacije i drugih evidencija relevantnih za projekt u skladu sa važećim IESBA zahtjevima, kao i drugim zakonima, standardima i pravilnicima važećim u Crnoj Gori.

Naša firma ima jasne politike o sigurnosti informacija koje pokrivaju široki raspon oblasti. Politike o privatnosti podataka primjenjuju se i određuju način na koji se rukuje ličnim podacima, pa je za sve KPMG zaposlene obavezna obuka iz ove oblasti. KPMG d.o.o. Podgorica se u svom poslovanju pridržava odredbi lokalnih propisa, prije svega Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

4.7 Posvećenost stalnom usavršavanju

Mi smo posvećeni konstantnom unapređenju kvaliteta, doslednosti i efikasnosti naše revizije. Programi integrisanog praćenja kvaliteta i usklađenosti omogućavaju firmama članicama da identifikuju nedostatke u kvalitetu, da izvrše analizu osnovnih uzroka i da razviju, implementiraju i predstave akcione planove za korekciju, kako u pogledu pojedinačnih revizorskih angažovanja, tako i u pogledu sistema kontrole kvaliteta firme. Integrisani programi kontrole kvaliteta i nadzora firme KPMG International uključuju Pregled kvaliteta poslovanja (QPR), Program za usklađivanje rizika (RCP) i Globalni program za praćenje usklađenosti (GCR).

Programima kontrole kvaliteta i nadzora se upravlja na globalnom nivou sa ciljem doslednosti pristupa na nivou svih firmi članica, uključujući i prirodu i obim testiranja i izvještavanja. KPMG d.o.o. Podgorica poredi rezultate internih programa nadzora sa rezultatima svih eksternih inspeksijskih programa, i preduzimanje odgovarajućih mjera.

4.7.1 Programi internog nadzora i usklađenosti

Naši programi nadzora ocjenjuju:

- učinak angažovanja u skladu sa relevantnim standardima, zakonom i regulativom i politikama i procedurama KPMG International
- usklađenost KPMG d.o.o. Podgorica sa politikama i procedurama KPMG International i relevantnost, adekvatnost i efektivnost djelovanja ključnih politika i procedura za kontrolu kvaliteta.

Rezultati i lekcije iz programa integrisanog nadzora se komuniciraju interno, dok se opšti rezultati i lekcije iz programa razmatraju tako da se preduzimaju odgovarajuće mjere na lokalnom, regionalnom i globalnom nivou. Naš međunarodni program nadzora takođe doprinosi procjeni da li je naš sistem kontrole kvaliteta dizajniran na odgovarajući način, efikasno implementiran i efektivno funkcioniše.

Dva inspeksijska programa koje je razvio i koje administrira KPMG International se sprovode godišnje na nivou revizije, preza i savjetodavnih usluga: QPR i RCP.

Dodatno, sve firme članice su pokrivena najmanje 3 godine unakrsno funkcionalnim GCR programom. Učešće u QPR, RCP i GCR programima je uslov za nastavak članstva u KPMG mreži firmi.

Pregled kvaliteta poslovanja (QPR)

QPR program ocjenjuje učinak na nivou angažovanja i identifikuje mogućnosti za unapređenje kvaliteta angažovanja.

Pristup zasnovan na rizicima

Svaki vođa angažovanja je predmet kontrole najmanje jednom u trogodišnjem ciklusu. Pristup zasnovan na rizicima se koristi za odabir angažovanja.

KPMG d.o.o. Podgorica sprovodi godišnji QPR program u skladu sa globalnim QPR uputstvima. Kontrola se vrši na nivou KPMG d.o.o. Podgorica sa regionalnim i globalnim nadzorom. QPR kontrole revizije u firmi članici nadzire stariji nezavisni kontrolor sa iskustvom iz firme članice.

Odabir kontrolora, priprema i proces kontrole

Uspostavljeni su sveobuhvatni kriterijumi za odabir kontrolora. Timovi za kontrolu uključuju starije vodeće kontrolore sa iskustvom koji su nezavisni u odnosu na firmu članicu koja je predmet kontrole.

Obuke su obezbijeđene za kontrolne timove i druga lica koja vrše nadzor procesa, sa fokusom na relevantna pitanja koja su identifikovana od strane regulatora za nadzor revizije i potrebe za istim stepenom rigoroznosti kao kod eksternih kontrolora.

Ocjene iz QPR kontrole revizije

Konzistentni kriterijumi se koriste za utvrđivanje rejtinga angažovanja i ocjena revizorske prakse firme članice.

Revizorska angažovanja izabrana za reviziju se ocjenjuju kao „Zadovoljavajuća“, „Potrebno unapređenje učinka“ ili kao „Nezadovoljavajuća“.

Izveštavanje

Nalazi iz QPR programa se šalju profesionalnim kadrovima u firmama članicama putem pismene komunikacije, internim alatima za obuku, kao i na periodičnim sastancima partnera, menadžera i zaposlenih.

Ove oblasti se takođe predmet posebne pažnje prilikom naknadnih programa inspekcije da bi se ocijenio stepen kontinuiranog unapređenja.

4.7 Posvećenost stalnom usavršavanju (nastavak)

Vodeći partneri za revizorska angažovanja se obavještavaju o rejtinzima za angažovanja koja nisu zadovoljavajuća (definisana kao „Potrebno unapređenje učinka“ ili „Nezadovoljavajuće“) na njihovim međunarodnim angažovanjima. Dodatno, vodeći partneri za revizorska angažovanja matičnih firmi/centrala se obavještavaju da li je zavisno/pridruženo društvo njihove grupe klijenta bilo predmet revizije od strane firme članice, gdje su identifikovana značajna pitanja za reviziju prilikom QPR kontrole.

Program usklađenosti sa važećim politikama i procedurama (RCP)

KPMG International razvija i održava politike i procese kontrole kvaliteta koji se primjenjuju na sve firme članice. Te politike i procesi, kao i njihove odnosne procedure, uključuju ISQC 1 zahtjeve. Tokom godišnje RCP kontrole mi vršimo sveobuhvatnu procjenu programa koja se sastoji od dokumentovanja kontrola kvaliteta i procedura, u vezi sa testiranjem usklađenosti i izuzetaka za izvještavanje, akcionih planova i zaključaka.

Ciljevi RCP kontrole su:

- nadzor, dokumentovanje i ocjena obima usklađenosti sistema kontrole kvaliteta u KPMG d.o.o. Podgorica sa Globalnim politikama kontrole kvaliteta i rizika i ključnim regulatornim zahtjevima u vezi sa obezbjeđivanjem profesionalnih usluga
- obezbjeđivanje osnova za KPMG d.o.o. Podgorica da ocijeni da li firma i njeni zaposleni ispunjavaju relevantne profesionalne standard i relevantne zakonske i regulatorne zahtjeve.

Tamo gdje su ustanovljeni nedostaci, mi smo dužni da pripremimo odgovarajuće akcione planove.

Globalni program za praćenje usklađenosti (GCR)

Svaka firma članica je predmet GCR kontrole koju sprovodi KPMG International GCR tim koji je nezavisan u odnosu na firmu članicu, i to najmanje jednom u trogodišnjem ciklusu.

GCR pruža nezavisan nadzor procjene našeg sistema kontrole kvaliteta, što uključuje:

- našu posvećenost upravljanju kvalitetom i rizicima (ton na vrhu) i mjera u kojoj opšta struktura, upravljanje i finansiranje podržavaju i dokazuju našu posvećenost
- potpunost i sveobuhvatnost naše RCP kontrole

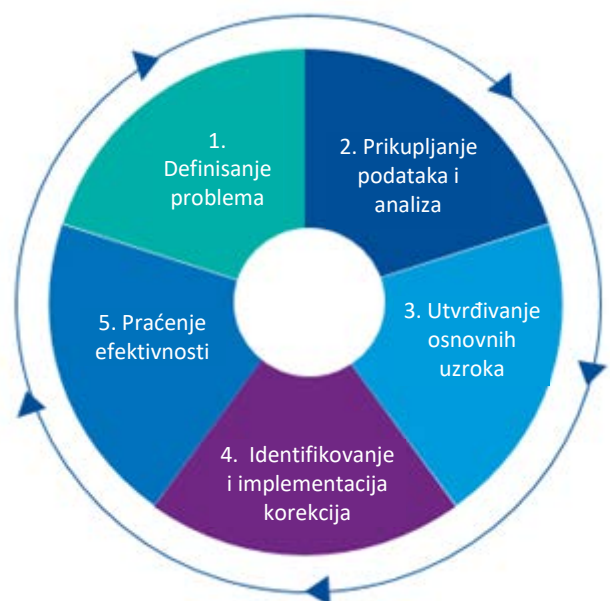
GCR tim koji vrši kontrolu je nezavisan u odnosu na KPMG d.o.o. Podgorica, on je objektivan i upoznat sa politikama Globalnog kvaliteta i upravljanja rizicima.

Mi razvijamo akcione planove u odgovoru na sve GCR nalaze i iste usaglašavamo sa GCR timom. Naš napredak u pogledu akcionih planova je predmet nadzora od strane centralnog GCR tima. Rezultati se saopštavaju Nadzornoj grupi za globalni kvalitet i upravljanje rizicima (GQRMSG), i tamo gdje je to potrebno, odgovarajućim vođama u KPMG International i u regionu, da bi se obezbijedilo ažurno sprovođenje korekcija od strane firme članice.

Analiza osnovnih uzroka (RCA)

KPMG d.o.o. Podgorica vrši analizu osnovnih uzroka u cilju identifikovanja i rješavanja pitanja kvaliteta revizije, radi sprečavanja budućeg ponavljanja i pomoći oko identifikovanja dobre prakse u sklopu kontinuiranog unapređenja. U 2017. godini, RCA obuka je bila zasnovana na našim Globalnim RCA načelima u 5 koraka i njoj su prisustvovali pojedinci iz KPMG d.o.o. Podgorica koji će vršiti RCA kontrole ili upravljati licima koja će vršiti RCA kontrole. Obukom je obezbijeđena zajednička platforma za unapređenje prakse i vještina u vezi sa uspostavljanjem, planiranjem i sprovođenjem RCA kontrole.

Globalna RCA načela u 5 koraka su prikazana u grafikonu koji slijedi:

4.7 Posvećenost stalnom usavršavanju (nastavak)

Sprovođenje RCA kontrole je odgovornost firmi članica, čime se identifikuju i naknadno razvijaju odgovarajući planovi korekcija za identifikovana pitanja kvaliteta revizije.

Rukovodilac revizije u KPMG d.o.o. Podgorica je odgovoran za razvoj i implementaciju akcionih planova koji proizilaze iz RCA kontrole, uključujući i identifikovanje vlasnika rješenja. Partner za upravljanje rizicima nadzire njihovu implementaciju.

4.7.2 Preporuke za unapređenja

Na globalnom nivou, posredstvom GAQIC i QQRMSG, KPMG International vrši pregled rezultata programa nadzora kvaliteta, analizira osnovne uzroke i akcione planove po firmama članicama i razvija dodatne globalne aktivnosti, po potrebi.

GAQIC razmatra pitanja na nivou mreže koja proističu iz internih kontrola kvaliteta, ona nadzire napredak u rješavanju identifikovanih pitanja kvaliteta revizije i daje preporuke Globalnoj nadzornoj grupi za reviziju (GASG) o pitanjima kvaliteta revizije.

Do sada su Globalni planovi korekcije koje razvija KPMG International imali za cilj da utiču na promjene u kulturi i ponašanju širom KPMG mreže, kao i da doprinesu jačanju konzistentnosti učinka angažovanih timova u okviru KPMG firmi članica. Globalni planovi korekcije se implementiraju kroz razvoj globalnih treninga, alata i uputstava kojima se jača konzistentnost, obezbjeđuju da temelji budu pravi i da se na nivou mreže sprovodi razmjena najbolje prakse.

4.7.3 Eksterne povratne informacije i dijalog

Regulatori

Ministarstvo finansija vrši nezavisan nadzor u KPMG d.o.o. Podgorica.

Eksterna kontrola nije identifikovala bilo koje pitanje od materijalnog značaja u obavljanju poslova statutarne revizije.

Na međunarodnom nivou, KPMG International ima dvosmjernu komunikaciju sa Međunarodnim forumom nezavisnih regulatora revizije (IFIAR) u razmatranju nalaza o kvalitetu revizije i mjera preduzetih radi rješavanja pokrenutih pitanja na nivou mreže.

Povratne informacije od strane klijenata

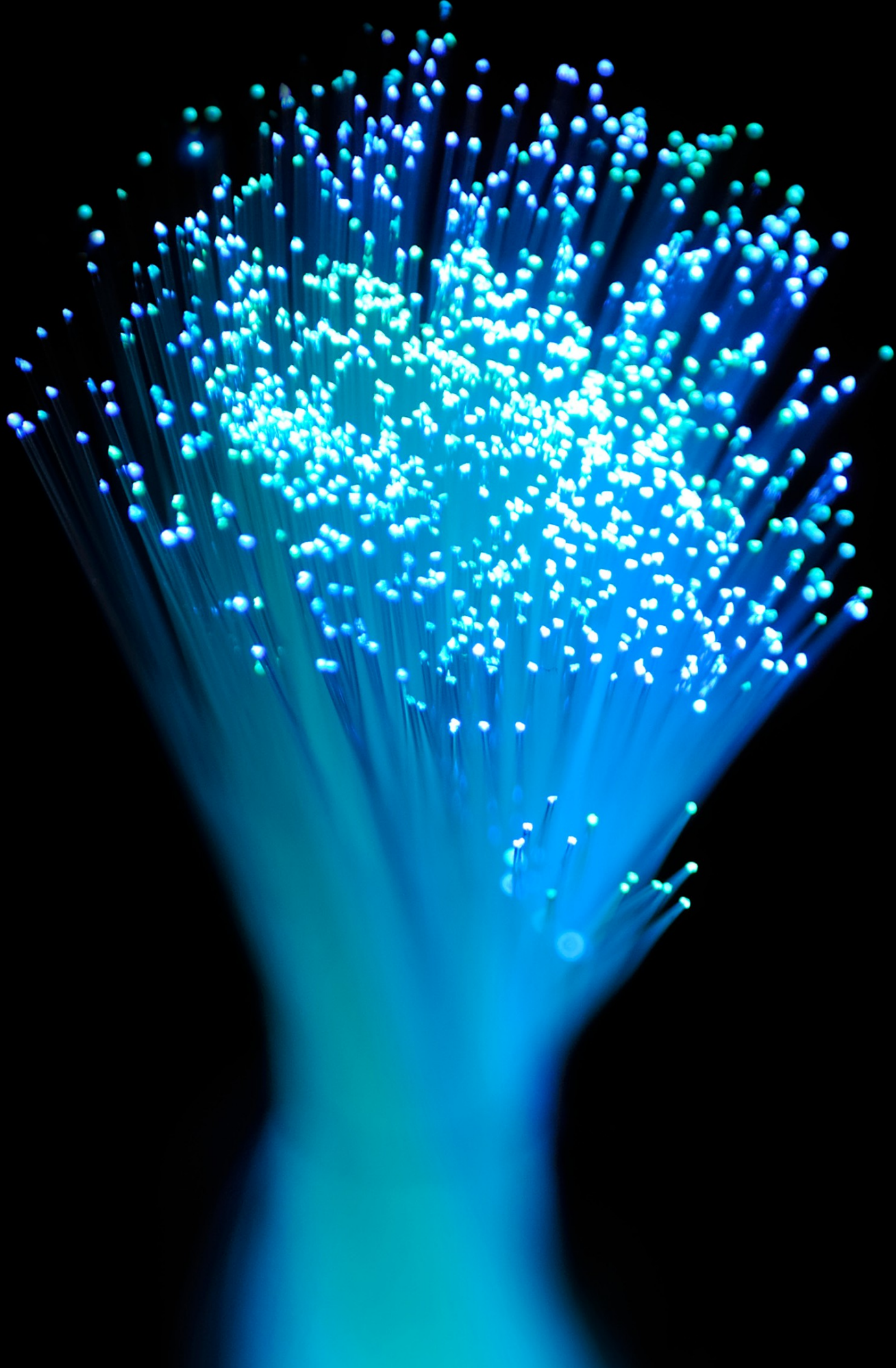
Mi aktivno tražimo povratne informacije od klijenata putem ličnog kontakta i upitnika trećih lica u cilju praćenja zadovoljstva sa pruženom uslugom. Mi nastojimo da koristimo takve povratne informacije za pravljenje dinamičnih promjena kako na nivou angažovanja, tako i na nivou firme, u cilju zadovoljavanja potreba klijenata.

Praćenje pritužbi

Imamo uspostavljene procedure za nadzor i rješavanje primljenih pritužbi u vezi sa kvalitetom našeg rada. Te procedure su bliže opisane u našim Opštim uslovima poslovanja i čine sastavni dio svakog ugovora kada smo angažovani da pružimo profesionalne usluge revizije, poreza i savjetodavne usluge.

Ostale ocjene kvaliteta revizije

Nije relevantno.

5

Finansijski podaci

Prikaz ukupnih prihoda Društva za konsalting i reviziju KPMG d.o.o. Podgorica ostvarenih u toku poslovne 2017. godine:

Prihodi	EUR
Ukupni prihodi	585.174,14
Prihodi od obavljanja revizije finansijskih izvještaja	475.878,32
— Zakonska revizija	458.083,21
— Ostale revizorske usluge	17.795,11
Prihodi od konsultantskih usluga	109.295,82
— Poresko-pravno savjetovanje	64.150,84
— Finansijsko savjetovanje	45.144,98

U poslovnoj 2017. godini Društvo za konsalting i reviziju KPMG d.o.o. Podgorica je ostvarilo poslovni prihod od prodaje usluga u iznosu od EUR 585.174,14.

Prihodi od obavljenih revizija finansijskih izvještaja iskazani su u iznosu od EUR 475.878,32 što iznosi 81% od ukupnih poslovnih prihoda koje je Društvo ostvarilo od prodaje usluga, dok su prihodi od usluga poreskog savjetovanja i drugih nerevizorskih usluga iskazani u iznosu od EUR 109.295,82 što predstavlja 19% ukupno ostvarenih poslovnih prihoda od prodaje usluga u posmatranoj godini.

6

Naknade partnera

Na početku svake finansijske godine ključnim revizorskim partnerima se definiše nivo prihoda i internih nadležnosti o kojima moraju da brinu, što se i formalizuje kroz interni MyPD formular.

Na osnovu ovakvih ciljeva, očekivane profitabilnosti cijelog društva za reviziju kao i godine iskustva na poslovima partnera i/ili direktora u preduzeću za reviziju, ključnim revizorskim partnerima se dodjeljuje "ciljni nivo godišnje zarade".

Ključni revizorski partneri dobijaju najveći dio ovakvog "ciljnog nivoa godišnje zarade" u vidu redovne, fiksne mjesečne zarade, dok se bilo kakav varijabilni dio određuje na kraju finansijske godine, uzimajući u obzir kako stvarni nivo prihoda, tako i kvalitet obavljenih poslova iz sfere internih nadležnosti, o čemu svjedoči širok raspon KPMG programa za kontrolu kvaliteta, i sveukupnu profitabilnost cijelog preduzeća za reviziju.

Revizorskim partnerima nije dozvoljeno da imaju ciljeve koji su povezani sa, niti da dobijaju naknade u vezi sa prodajom nerevizorskih usluga svojim klijentima za reviziju. Pored toga, dio njihove komponente koja zavisi od učinka je zasnovana na procjeni njihove sposobnosti da ostvari kvalitet revizije.

7

KPMG mreža

7.1 Pravna struktura

Nezavisne firme članice KPMG mreže su povezane sa KPMG International, švajcarskom kooperativom koja je pravni subjekat osnovan u skladu sa švajcarskim zakonom.

KPMG International obavlja poslovne aktivnosti u korist svih firmi članica KPMG mreže, ali ne pruža profesionalne usluge klijentima. Profesionalne usluge klijentima pružaju isključivo firme članice.

Jedan od glavnih ciljeva KPMG International je da omogući visok kvalitet usluga revizije, poreskih i savjetodavnih usluga koje firme članice pružaju svojim klijentima. Na primjer, KPMG International uspostavlja i potpomaže implementaciju i održavanje jednoobrazne politike i standarde rada i ponašanja od strane firmi članica i štiti i unapređuje upotrebu KPMG imena i zaštitnog znaka.

KPMG International je društvo koje je pravno odvojeno od svake firme članice. KPMG International i firme članice ne predstavljaju globalno partnerstvo, zajedničko društvo („joint venture“), nemaju zajednički kapital, ne zastupaju jedna drugu, niti su u međusobnim partnerskim odnosima. Nijedna firma članica nema ovlašćenja da obaveže KPMG International ili bilo koju drugu firmu članicu prema trećim licima, niti KPMG International ima ovlašćenje da obaveže bilo koju firmu članicu.

Dodatne informacije o KPMG mreži se mogu dobiti u [Međunarodnom godišnjem pregledu za 2017. godinu.](#)

7.2 Dužnosti i obaveze firmi članica

U skladu sa sporazumima sa KPMG International, firme članice su u obavezi da postupaju u skladu sa KPMG International politikama i propisima, uključujući standarde kvaliteta koji regulišu kako one posluju i kako pružaju usluge klijentima kako bi bile konkurentne na tržištu. Ovo podrazumijeva postojanje snažne organizacione strukture koja obezbjeđuje kontinuitet i stabilnost i mogućnost usvajanja globalne i regionalne strategije, razmjenjivanje resursa (dolaznih i odlaznih), pružanje usluga multinacionalnim klijentima, upravljanje rizikom i primjena globalnih metodologija i alata.

Svaka firma članica preuzima odgovornost za svoje upravljanje i kvalitet svog rada. Firme članice su posvećene zajedničkom skupu KPMG vrijednosti.

Sve firme članice finansiraju aktivnosti KPMG International. Osnovicu za obračun tih iznosa odobrava globalni Upravni odbor i dosledno primjenjuje na sve firme članice. Status firme kao članice KPMG mreže i njeno učešće u KPMG mreži može prestati ukoliko, između ostalog, firma članica nije postupila u skladu sa politikama i propisima koje je postavio KPMG International, ili bilo kojom od njenih drugih obaveza koje nalaže KPMG International.

7.3 Osiguranje od profesionalne odgovornosti

Značajan nivo pokrivanja osiguranjem se održava u pogledu potraživanja po osnovu profesionalnog nemara.

Osiguranje obezbjeđuje teritorijalnu pokrivenost na svjetskom nivou i uglavnom je definisano pomoću globalnog osiguravača koji je dostupan svim KPMG firmama članicama.

7.4 Pravna struktura

Ključni organi upravljanja i rukovodeća tijela KPMG International su Globalni savjet, Globalni upravni odbor, i Globalni rukovodeći tim.

Globalni savjet

Globalni savjet je usredsređen na zadatke upravljanja na visokom nivou i obezbjeđuje forum za otvorenu diskusiju i komunikaciju među firmama članicama. Savjet obavlja funkcije ekvivalentne sastanku dioničara (premda nema akcijski kapital, KPMG International ima samo članove, a ne akcionare). Između ostalog, Globalni savjet bira predsjedavajućeg za period od najviše četiri godine i takođe odobrava imenovanje članova Globalnog odbora. Savjet čine predstavnici iz 58 firmi članica koje imaju status "članova" KPMG International po osnovu tumačenja švajcarskog zakona. Vlasnike po licenci uglavnom indirektno zastupaju članovi.

Globalni upravni odbor

Globalni upravni odbor je glavno upravljačko i nadzorno tijelo KPMG International. Ključne odgovornosti upravnog odbora uključuju odobravanje strategije, zaštitu i promovisanje KPMG brenda, nadgledanje upravljanja KPMG International, kao i odobravanje politika i propisa. Odbor takođe odobrava pristupanje firmi članica i ratifikuje imenovanje zamjenika Globalnog predsjednika od strane Globalnog predsjednika.

Odbor čine predsjednik, zamjenik predsjednika, predsjednik svakog od tri regiona (Amerika; Azija i Pacifik (ASPAC); i Evropa, Bliski istok i Afrika (EMA)), kao i određen broj Senior Partnera firmi članica.

Globalni predsjednik predvodi Globalnim odborom, uz podršku Izvršne komisije, koja se sastoji od Globalnog predsjednika, zamjenika Globalnog predsjednika, Predsjednika svakog regiona i trenutno četiri druga senior partnera firmi članica. Spisak Globalnog upravnog odbora na dan 1. oktobar 2017. godine je dostupan u [Međunarodnom godišnjem pregledu za 2017. godinu](#).

Jedan od drugih članova Globalnog upravnog odbora se bira kao vodeći direktor od strane ovih članova Globalnog upravnog odbora, a koji nisu članovi Izvršne komisije Globalnog upravnog odbora (članovi „koji ne drže izvršne funkcije“). Ključna uloga vodećeg direktora je da bude veza između globalnog predsjednika i članova Globalnog upravnog odbora „koji ne drže izvršne funkcije“.

Globalni rukovodeći tim

Globalni upravni odbor je delegirao određene odgovornosti Globalnom rukovodećem timu. Te odgovornosti uključuju razvoj globalne strategije kroz uzajamnu saradnju sa Izvršnom komisijom. Globalni rukovodeći tim takođe pruža podršku firmama članicama u njihovom sprovođenju globalne strategije i odgovoran je za vršenje kontrole nad njima za preuzete obaveze.

Njega predvodi Globalni zamjenik predsjednika i uključuje globalnog predsjednika, globalnog zamjenika predsjednika, globalne izvršne direktore, šefove globalnih funkcija i infrastrukture i globalnog advokata.

Spisak Globalnog upravnog odbora na dan 1. oktobar 2017. godine je dostupan u [Međunarodnom godišnjem pregledu za 2017. godinu](#).

Globalne grupe za nadzor

Globalne grupe za nadzor usko sarađuju sa regionalnim rukovodstvom i rukovodstvom firmi članica u cilju:

- uspostavljanja i komuniciranja odgovarajućih politika za reviziju i upravljanje kvalitetom/rizicima
 - omogućavanja efektivnih i efikasnih procesa za upravljanje rizicima koji unapređuju kvalitet revizije
- proaktivnog identifikovanja i smanjenja kritičnih rizika po mrežu firmi

Globalne grupe za nadzor rade pod nadzorom Globalnog rukovodećeg tima. Uloge Globalne grupe za nadzor i Nadzorne grupe za globalni kvalitet i upravljanje rizicima su detaljnije definisane Prilogom 2 uz [Izveštaj o transparentnom poslovanju za KPMG International](#).

Svaka firma članica je dio jednog od 3 regiona (Amerika; Azija i Pacifik (ASPAC); i Evropa, Bliski istok i Afrika (EMA)). Svaki region ima Regionalni odbor koji čine regionalni predsjednik, regionalni generalni ili izvršni direktor, zastupnici iz podregiona, kao i drugi članovi, po potrebi. Svaki Regionalni odbor se fokusira na specifične potrebe firmi članica u njihovom regionu i pruža podršku u implementaciji politika i procesa KPMG International u regionu.

Dodatne pojedinosti o KPMG International, uključujući i upravljačke aranžmane, mogu se naći u Prilogu 2 uz [Izveštaj o transparentnosti za KPMG International](#).

7.5 Oblasni lideri za kvalitet i upravljanje rizicima

Globalni Šef za kvalitet i upravljanje rizicima imenuje Oblasne lidere za kvalitet i upravljanje rizicima koji:

- procjenjuju efektivnost nastojanja firme članice u oblasti kvaliteta i upravljanja rizicima pri identifikovanju i umanjenju značajnih rizika po firmu članicu i mrežu firmi, uz aktivni nadzor usklađenosti sa globalnim strategijama i prioritetima u oblasti kvaliteta i upravljanja rizicima
- razmjenjuju vodeću najbolju praksu u oblasti kvaliteta i upravljanja rizicima
- izvještavaju Globalnog Šefa za kvalitet i upravljanje rizicima

Izjava rukovodstva

KPMG d.o.o. Podgorica

o efikasnosti kontrola kvaliteta i nezavisnosti

Svrha mjera i procedura koje služe kao temelj sistema kontrole kvaliteta u KPMG d.o.o. Podgorica, a koje su opisane u ovom Izvještaju, je da pruži razuman stepen uvjerenja da su zakonske revizije sprovedene od strane našeg društva u skladu sa važećim zakonima i propisima. Zbog njemu svojstvenih ograničenja, sistem kontrole kvaliteta nije namijenjen za pružanje apsolutne tvrdnje da će neusklađenosti sa relevantnim zakonima i propisima biti spriječene ili otkrivene.

Rukovodstvo KPMG d.o.o. Podgorica razmotrilo je sledeće:

- strukturu i djelovanje sistema kontrole kvaliteta na način koji je opisan u ovom Izvještaju
- nalaze raznih programa usklađenosti obavljenih od strane našeg društva (uključujući i KPMG International programe provjere opisane u dijelu 4.7.1 ovog Izvještaja, kao i naše lokalne programe nadzora usklađenosti)
- nalaze zakonskih inspekcija i naknadnih propratnih i/ili korektivnih mjera

Uzevši u obzir sve ove dokaze zajedno, rukovodstvo KPMG d.o.o. Podgorica potvrđuje sa razumnim stepenom uvjerenja da su sistemi kontrole kvaliteta u našem društvu efikasno djelovali u godini koja se završila 31. decembra 2017.

Nadalje, rukovodstvo KPMG d.o.o. Podgorica potvrđuje da je interna kontrola usklađenosti našeg društva sa zahtjevima za nezavisnost obavljena u godini koja se završila 31. decembra 2017.

Podgorica, 30. mart 2018. godine

Džejms Tornli
Senior Partner

9

Prilozi

A.1 Pravna lica i oblast poslovanja

Naziv privrednog društva	Pravna struktura	Regulatorni status	Djelatnost poslovanja	Sjedište
KPMG d.o.o. Podgorica	Društvo sa ograničenom odgovornošću	Aktivno privredno društvo	Revizija, Poresko savjetovanje i Finansijsko savjetovanje	Crna Gora

9.2 Lokalno rukovodstvo u KPMG d.o.o. Podgorica

Partneri u odjeljenju revizije

DŽEJMS TORNLI

Senior Partner i
Rukovodilac odjeljenja revizije

Džejms Tornli je Senior Partner i rukovodilac Odjeljenja revizije. Džejms ima dvadesetsedmogodišnje profesionalno iskustvo, od kojih devetnaest godina u KPMG, a trinaest u KPMG u Srbiji i Crnoj Gori. Džejms posjeduje međunarodne i domaće profesionalne kvalifikacije (član je ICAEW i KOR Srbije).

BRANKO VOJNOVIĆ

Branko Vojnović je partner u Odjeljenju revizije zadužen za javni sektor i izvršni direktor kancelarije u Podgorici. Branko ima 18 godina profesionalnog iskustva, od kojih 11 godina u KPMG u Srbiji i Crnoj Gori. Branko posjeduje kako međunarodne tako i domaće profesionalne kvalifikacije, (član je ICAO, KOR Srbije i IRR Crne Gore).

9.2 Lokalno rukovodstvo u KPMG d.o.o. Podgorica (nastavak)

Partneri u odjeljenju revizije

BORIS MILOŠEVIĆ

Boris Milošević je partner i rukovodilac Odjeljenja za finansijsko savjetovanje. On ima 20 godina iskustva u profesionalnoj praksi od kojih posljednjih 17 u KPMG u Srbiji i Crnoj Gori. Boris posjeduje međunarodne i domaće profesionalne kvalifikacije, član je ACCA, KOR Srbije i IRR Crne Gore.

Direktor u odjeljenju revizije

DUŠANKA IVOVIĆ

Dušanka Ivović je direktor u odjeljenju revizije. Dušanka ima 33 godine iskustva u profesionalnoj praksi u Crnoj Gori. Od 2001. godine je u KPMG u Srbiji i Crnoj Gori. Dušanka posjeduje međunarodne i domaće profesionalne kvalifikacije, (član je ACCA, ovlašćeni revizor- Ministarstvo finansija Crne Gore i IRR Crne Gore).

9.3 Društva od javnog interesa

Tokom prethodne fiskalne 2017. godine KPMG d.o.o. Podgorica je obavio statutarne revizije finansijskih izvještaja za 2016. godinu za sljedeća društva:

Crnogorski elektroprenosni sistem a.d.	Mesopromet d.o.o.
DMD Delta d.o.o.	MFI Monte Credit d.o.o.
Domaća trgovina d.o.o.	MPM d.o.o.
EXPO Commerce d.o.o.	Swiss osiguranje a.d.
Franca Marketi d.o.o.	TOTO d.o.o.
Generali osiguranje ad	Uniprom d.o.o. Niksic
Hipotekarna banka a.d.	Uniqa neživot a.d.
Imlek Boka d.o.o.	Uniqa život a.d.
LUKOIL Montenegro d.o.o.	Universal Capital Bank a.d.
Luštica Development a.d.	Voli Trade d.o.o.
Merkur Osiguranje a.d.	Wiener Steaditshe osiguranje a.d.

9.4 KPMG vrijednosti

Zaposleni u KPMG međusobno saraduju u cilju pružanja kvaliteta svojim klijentima. Vjerujemo u jedinstveni sistem zajedničkih vrijednosti koje usmjeravaju naše aktivnosti kada saradujemo sa klijentima i međusobno:

Tim za primjer

Na svim nivoima postupamo na način kojim dajemo lični primjer ponašanja koje očekujemo jedni od drugih i od svojih klijenata.

Timski rad

Podstičemo ono najbolje jedni u drugima i time stvaramo uslove za čvrstu i uspješnu saradnju.

Poštovanje pojedinca

Poštujemo ljude kao pojedince i članove tima zbog onog ko su, njihovog znanja, vještina i iskustva.

Utvrđujemo činjenice i pružamo detaljan uvid

Preispitivanjem pretpostavki i utvrđivanjem činjenica, jačamo našu reputaciju pouzdanih i objektivnih poslovnih savjetnika.

Otvorena i iskrena komunikacija

Redovno razmjenjujemo informacije, zaključke i savjete kako bismo bili u stanju da kompleksnim situacijama upravljamo hrabro i sigurno.

Posvećenost zajednici

Sa zajednicom gradimo odnos svojstven odgovornim korporativnim građanima, a naše vještine, iskustvo i perspektive stavljamo na raspolaganje lokalnoj zajednici u kojoj poslujemo.

Prije svega postupamo sa INTEGRITETOM

Insistiramo na promociji najviših profesionalnih standarda, pružanju pouzdanih savjeta i rigoroznom održavanju naše nezavisnosti.

KPMG d.o.o. Podgorica

Svetlane Kane Radević 3
81000 Podgorica
Crna Gora
Tel/ Fax: +382 20 201 480
www.kpmg.com/me

kpmg.com/socialmedia

kpmg.com/app

© 2018 KPMG d.o.o. Podgorica, crnogorsko društvo s ograničenom odgovornošću i firma članica KPMG mreže nezavisnih firmi članica povezanih sa KPMG International Cooperative („KPMG International“), švajcarskim pravnim licem. Sva prava zadržana.

Ovdje navedene informacije su opšte prirode i ne odnose se ni na jedno određeno pravno ili fizičko lice. Iako je namjera ovog dokumenta da pruži tačnu i ažurnu informaciju, ne garantujemo tačnost informacija od datuma prijema ili u budućnosti. Ne preporučujemo preduzimanje bilo kakvih aktivnosti bez profesionalnog savjeta i detaljnog pregleda konkretne situacije.

KPMG ime i logo su zaštićeni žigovi ili žigovi KPMG International. Sentinel je zaštićen žig KPMG International.